

PROGRAM
USUWANIA WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA MIASTA I GMINY DEBRZNO
NA LATA
2010 – 2032

SPIS TREŚCI

- I. Wprowadzenie
- II. Cel i zadania programu
- III. Charakterystyka azbestu
- IV. Procedury dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest
- V. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające
- VI. Gospodarowanie wyrobami i odpadami zawierającymi azbest na terenie Gminy Debrzno
- VII. Harmonogram realizacji programu
- VIII. Finansowe aspekty realizacji programu
- IX. Okresowa weryfikacja i aktualizacja programu
- X. Podsumowanie
- XI. Załączniki
- XII. Spis tabel, rysunków

Rozdział I

WPROWADZENIE

Mianem azbestu określa się występujące w przyrodzie włókniste materiały krzemianowe, powstałe na drodze procesów metamorficznych. Charakterystyczną cechą morfologiczną naturalnie występujących minerałów azbestowych jest równoległa budowa włókien. Właściwości azbestu takie jak: duża odporność na

wysokie i niskie temperatury, niewielkie przewodnictwo cieplne i odporność

na działanie czynników chemicznych sprawiły, iż stał się

on powszechnie wykorzystywany jako cenny surowiec również

w Polsce. Był on szeroko stosowany w kilku dziedzinach gospodarki, przede wszystkim w budownictwie, ale także w energetyce, transporcie

i przemyśle chemicznym. W Polsce azbest najczęściej wykorzystywano do produkcji pokryć dachowych, płyt elewacyjnych i balkonowych, rur do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych oraz ognioodpornych kocy azbestowych. Od 1 stycznia 2005 r. obowiązuje

w Polsce, podobnie jak w całej Unii Europejskiej, zakaz stosowania

i obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest.

W wyniku przyjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie programu wycofania azbestu

z gospodarki (M.P. Nr 38, poz. 373) oraz ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (z dnia 19 czerwca 1997 r. tekst jednolity D. U. z 2004 r., Nr 3, poz. 20 z późn. zm.) powstał „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych

na terytorium Polski” zwany dalej „Programem...”. Został on przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 r.

Ze względu na zagrożenie, jakie niesie ze sobą obecność włókien azbestowych w powietrzu, „Program...” jest jednym z priorytetowych dla ochrony środowiska i zdrowia ludzi. Zakłada on wykluczenia niebezpieczeństwa związanego z azbestem poprzez jego stopniowe usuwanie z otoczenia z zachowaniem zasad bezpieczeństwa

pracy

i ochrony środowiska. Prace te muszą być zakończone do końca 2032 r.

Zadanie likwidacji zagrożenia, jakie stwarza obecność wyrobów zawierających azbest, powierzone jest urzędowi na szczeblu centralnym i terytorialnym. Koordynacja działań w tym zakresie na poszczególnych poziomach zarządzania ma pozwolić na dokonanie zintegrowanej oceny skali zagrożenia azbestem oraz przyczynić się do rozpoczęcia procesu likwidacji materiałów azbestowych z zachowaniem zasady minimalizacji odpadów oraz ich bezpiecznego składowania. Działania programowe, jak i te dotyczące samego postępowania z azbestem wynikają z procedur ustawowych będących wynikiem dostosowania prawa dotychczas obowiązującego w Polsce do wymogów Unii Europejskiej. Przepisy obowiązujące w kraju w sposób szczególny obligują samorządy wszystkich szczebli do uczestnictwa w tym procesie.

„Program ...” nakłada na gminy m.in. następujące zadania:

1. Informowanie mieszkańców gminy o skutkach narażenia na azbest i obowiązku sukcesywnego usuwania go przez właścicieli nieruchomości;
2. Zbieranie od właścicieli i zarządców nieruchomości informacji dotyczących miejsca, ilości i rodzaju zabudowanych wyrobów zawierających azbest oraz weryfikację i ewentualne sprawdzenie danych na terenie nieruchomości;
3. Sporządzanie dla obszaru administracyjnego gminy planu sytuacyjnego rozmieszczenia nieruchomości z wyrobami zawierającymi azbest;
4. Opracowywania w ustawowych terminach gminnego programu ochrony środowiska i gminnego planu gospodarki odpadami, w tym również programu usuwania azbestu;
5. Prowadzenie monitoringu realizacji „Programu” w części dotyczącej obszaru administracyjnego gminy;
6. Dostarczanie odpowiednich danych oraz informacji do Wojewódzkiej Bazy Danych Azbestowych (WBDA);
7. Pozyskiwanie środków finansowych ze strony krajowych lub

zagranicznych funduszy na ochronę środowiska.

Zadania gminy powinny koncentrować się w szczególności na koordynacji wszelkich działań w gminie związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, powinny również dotyczyć edukacji w zakresie bezpiecznego postępowania z tym odpadem.

Mając na względzie zdrowie mieszkańców gminy jak również obowiązki wynikające z prawa został opracowany niniejszy **„PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY DEBRZNO NA LATA 2010 – 2032”**.

Rozdział II

CEL I ZADANIA PROGRAMU

Celem programu jest:

- opracowanie i wdrażanie systemu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Debrzno wraz z określeniem szacunkowym kosztów przeprowadzenia utylizacji w/w odpadu;
- doprowadzenie do stopniowego usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Debrzno;
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy Debrzno spowodowanych azbestem;
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie do spełnienia wymogów ochrony środowiska;
- dostosowanie działań do wymagań przepisów prawnych obowiązujących w prawodawstwie polskim i Unii Europejskiej, a dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- podniesienie świadomości społecznej odnośnie zagrożeń spowodowanych przez wyroby zawierające azbest;
- określenie harmonogramu zadań oraz oszacowanie kosztów likwidacji wyrobów azbestowych.

Program zakłada realizację następujących **zadań**:

- określenie dokładnej ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Debrzno wraz z utworzeniem bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest;
- szacunek kosztów oraz analiza możliwości pozyskania środków finansowych na realizację programu;
- edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
- odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest

z nieruchomości na terenie gminy Debrzno;

- bieżący monitoring realizacji programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom oraz mieszkańcom gminy Debrzno. Wskaźniki przedmiotowego monitoringu przedstawiono w tabeli nr 1.

Tab. nr 1: Wskaźniki monitoringu

Lp.	Wskaźniki monitoringu	Jednostki miary
1.	Ilość odpadów zawierających azbest w przeliczeniu na m ² powierzchni gminy Debrzno przed rozpoczęciem realizacji programu	m ² /rok
2.	Ilość odpadów zawierających azbest w przeliczeniu na m ² powierzchni gminy Debrzno w kolejnych latach realizacji programu	m ² /rok
3.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją programu	%
4.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w poprzednim roku realizacji programu	%
5.	Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	PLN/rok
6.	Ilość dzikich składowisk odpadów zawierających azbest na terenie gminy Debrzno	szt.

- okresowa weryfikacja i aktualizacja programu;
- udzielanie pomocy finansowej uczestnikom programu w usuwaniu odpadów zawierających azbest.

Gmina Debrzno przy udziale dofinansowania zewnętrznego całkowicie sfinansuje koszty:

1. demontażu pokrycia dachowego;
2. załadunku na terenie nieruchomości odpadów zawierających azbest i ich transport;
3. ich składowania i utylizacji.

Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w danym roku uzależniona będzie od ilości środków finansowych pochodzących z funduszków własnych i zewnętrznych.

Rada Gminy Debrzno będzie uchwałała corocznie w budżecie miasta

stosowane środki na realizację niniejszego programu.

Gmina Debrzno będzie podejmowała corocznie starania w celu pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych, a w szczególności z:

- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Przedmiotowy program ma charakter lokalny, jednak założenia jego są spójne z założeniami programu ogólnopolskiego i wojewódzkiego.

Rozdział III

CHARAKTERYSTYKA AZBESTU

Azbest – charakterystyka ogólna

Azbest jest minerałem znanym ludzkości od tysięcy lat.

W Europie znany jest od ponad 2500 lat. W końcu XIX wieku rozpoczęto wydobywanie azbestu na skalę przemysłową. W pierwszych latach ubiegłego stulecia mieszaniny azbestu i cementu wkroczyły do przemysłu materiałów budowlanych w postaci lekkich i wytrzymałych płyt eternitowych stosowanych do pokryć dachowych, a także jako okładziny ścienne oraz wytłaczane panele do dekoracji ścian i sufitów. Nazwa handlowa azbest odnosi się do sześciu minerałów włóknistych z grupy serpentynów (chryzotyl) i amfiboli (krokydolit, amosyt termolit, aktynolit i antofilit). Pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami różnych metali. Trzy z minerałów azbestowych najczęściej stosowane to:

- krokydolit „azbest niebieski” należący do grupy amfiboli, najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutagenny został najwcześniej, bo w latach 80 wycofany z użytkowania;
- amosyt „azbest brązowy”, należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między krokydolitem i chryzotylem;
- chryzotyl „azbest biały” – przedstawiciel grupy serpentynu najczęściej z azbestów stosowany w produkcji wyrobów azbestowo-cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych.

Główną przyczyną aktywności kancerogennej azbestu jest wydłużony kształt jego cząstek, a więc kształt typu włókno. Krytyczne wymiary włókien respirabilnych azbestu to włókna o długości $L > 5 \mu\text{m}$, średnicy $d < 3 \mu\text{m}$ i stosunku długości do średnicy włókien $L/d \geq 3:1$. Kształt włókniny azbestu można uznać za czynnik rakotwórczy pod warunkiem, iż włókno jest na tyle trwałe, iż może istnieć w środowisku przez długi okres. Największe znaczenie przemysłowe miał azbest serpentynowy (chryzotylowy), tworzący cienkie żyły w serpentynach,

o giętkich włóknach, odpornych na działanie czynników chemicznych, wysokich temperatur oraz ścieranie, a także źle przewodzących ciepło i elektryczność. Azbest amfibolowy wykazujący dużą kwasoodporność, używany do wyrobu tkanin ogniotrwałych, okładzin ciernych szczęk hamulcowych, materiałów izolacyjnych oraz niepalnych materiałów budowlanych.

Azbest posiada szczególne właściwości fizyczno – chemiczne. Sprawily one, iż znalazł on zastosowanie w produkcji wielu elementów. Do tych właściwości należą:

- odporność na wysoką temperaturę;
- odporność na chemikalia, kwasy, zasady;
- odporność na ścieranie;
- słabe przewodnictwo ciepła;
- izolacja termiczna i elektryczna;
- elastyczność.

Ogólne zastosowanie azbestu

Jedną z najważniejszych zalet azbestu, dzięki której znalazł on szerokie zastosowanie, jest duża odporność na działanie wysokich temperatur. Właściwości dźwiękochłonne i termoizolacyjne oraz odporność na niektórych rodzajów azbestu na działanie zasad i kwasów, czyni z niego surowiec o wielu zastosowaniach.

Zwłaszcza trzy minerały azbestowe zyskały olbrzymią popularność w światowej gospodarce. Są to już wspomniane wcześniej:

- chryzotyl (azbest biały), na który przypada około 95 % masy stosowanych minerałów azbestowych;
- krokidolit (azbest niebieski) stosowany w dużo mniejszym stopniu;
- amosyt (azbest brązowy) stosowany jeszcze rzadziej.

Szczególnie duże zastosowanie posiada azbest w następujących dziedzinach gospodarki:

Budownictwo

Azbest stosowano w budownictwie tam, gdzie potrzebna była podwyższona odporność ogniowa i zabezpieczenie elementów narażonych na wysoką temperaturę oraz w materiałach tłumiących hałas. Materiały budowlane zawierające azbest to m.in. płyty azbestowo – cementowe faliste i gąsiorzy, płyty azbestowo – cementowe konstrukcyjne ogniochronne, rury azbestowo-cementowe, otuliny azbestowo – cementowe, masy azbestowe natryskowe. Wyżej wymienione materiały budowlane miały zastosowanie jako pokrycia dachowe, ściany osłonowe i działowe, okładziny zewnętrzne, chłodnie kominowe, przewody wodociągowe i kanalizacyjne, przewody kominowe, osłony rurociągów ciepłowniczych, izolacja ogniochronna konstrukcji stalowych i przegród budowlanych oraz jako izolacja akustyczna obiektów użyteczności publicznej.

Energetyka

W energetyce wyroby zawierające azbest stosowano w elektrociepłowniach i elektrowniach, w obmurzach kotłów, a także w uszczelnieniach urządzeń poddanych wysokiej temperaturze, w zaworach, wymiennikach ciepła.

Przemysł chemiczny

Azbest występuje w hutach szkła – m.in. w wałach ciągnących. Z azbestu wykonane są także przepony stosowane w elektrolitycznej produkcji chloru.

Transport

Azbest stosowano do termoizolacji i izolacji elektrycznych urządzeń grzewczych w tramwajach, wagonach, w metrze, w termoizolacji silników pojazdów mechanicznych, w uszczelkach pod głowicę i hamulcach. Powszechnie stosowano azbest w kolejnictwie, przemyśle lotniczym i stoczniowym.

Infrastruktura drogowa

Wyroby zawierające azbest były używane do budowy korpusów dróg i placów, utwardzania nawierzchni oraz ich remontów i ulepszenia. Problem ten dotyczy terenów, na których funkcjonowały zakłady produkujące wyroby azbestowo – cementowe.

Wpływ azbestu na organizm ludzki

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i opieki społecznej z dnia 11 września 1996 r. (Dz. U. Nr 121, poz. 571) w Polsce za rakotwórcze dla ludzi uważa się wszystkie gatunki azbestu. Zaliczany jest on do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi. Poziomy zanieczyszczenia powietrza azbestem, występujące na dawnych stanowiskach pracy, podczas produkcji wyrobów zawierających azbest, kształtujące się na poziomie około $0,5 \text{ w}\ell/\text{cm}^3$ skutkowały po latach pracy, powstaniem u części pracowników chorób zawodowych zwanych schorzeniami azbestopochodnymi. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje

w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia.

Na występowanie i typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia. Włókna azbestowe oprócz właściwości rakotwórczych (w szczególności złośliwego raka płuc) mogą być przyczyną następujących chorób: pylicy azbestowej, międzybłoniaka opłucnej i otrzewnej. Doniesienia kliniczne i epidemiologiczne sugerują, iż z azbestem może być również związane występowanie innych nowotworów: krtani, żołądka, jelit, trzustki, jajników i chłoniaków. Jednak zwiększenie ryzyka w tych grupach nowotworów należy uznać jedynie jako prawdopodobne. Groźne dla zdrowia są włókna respirabilne, wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc. Za włókna repirabilne uznawane są włókna dłuższe niż 5 mikrometrów, o średnicy mniejszej niż 3 mikrometry

i jednocześnie takie, których stosunek długości do średnicy jest większy niż 3. Analizując szkodliwość azbestu i jego wpływ

na organizm ludzki należy pamiętać, iż azbest jest praktycznie niezniszczalny, zaś groźny dla zdrowia ludzi jest wtedy, gdy jego elementarne włókna znajdują się we wdychanym powietrzu. Azbest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwolnienie się włókien

do powietrza nie stanowi żadnego zagrożenia dla zdrowia. Głównym źródłem skażenia środowiska pyłem azbestowym są więc uszkodzone powierzchnie płyt na dachach i elewacjach budynków, niewłaściwe usuwanie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest, urządzenia grzewcze, wentylacyjne czy klimatyzacyjne zawierające azbest oraz dzikie składowiska odpadów azbestowych.

Rozdział IV

PROCEDURY DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

W Polsce problematyka bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest została uszeregowana w bloku tematycznym obejmującym łącznie 6 procedur. Procedury te wynikają z przepisów prawa i określają zasady prawidłowego postępowania. Ponieważ legislacja jest procesem ciągłym, to również procedury muszą być okresowo aktualizowane. Dlatego stosując niżej wymienione procedury trzeba **okresowo sprawdzać**, czy międzyczasie nie ukazały się nowe przepisy dotyczące obszaru tych spraw.

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić następujące procedury:

GRUPA I

Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzającymi obiektami, instalacjami i urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

Procedura 1 – dotycząca obowiązków w czasie użytkowania obiektów, instalacji i urządzeń.

Cel procedury – przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji i urządzeń oraz terenów gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest. Procedura dotyczy więc bezpiecznego ich użytkowania.

Zakres procedury – obejmuje okres posiadania budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – niezależnie od ich wielkości lub stanu, jeżeli znajdują się tam wyroby zawierające azbest.

- Sporządzenie „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (załącznik nr 1).

(Sporządza się w 2 egzemplarzach. Jeden egzemplarz właściciel lub zarządca jest zobowiązany złożyć właściwemu terenowo organowi architektoniczno –budowlanemu lub powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego. Drugi egzemplarz zachowuje przy dokumentacji budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – do czasu sporządzenia następnej...Oceny..”

- Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest (Wyniki inwentaryzacji /spis z natury/ powinny służyć do sporządzenia stosownej informacji dla wójta, burmistrza lub prezydenta miasta – właściwego dla miejsca znajdowania się budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest ► osoby fizyczne. Natomiast osoby prawne mają obowiązek składania tych informacji do właściwego marszałka województwa. Wzory informacji są odpowiednio w załącznikach:

Załącznik nr 2 – informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania.

Załącznik nr 3 – informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.

- Opracowanie corocznego planu kontroli jakości powietrza dla pomieszczeń zawierających azbest (w przypadku jeżeli w budynku, budowli, instalacji lub urządzeniu oraz na terenie znajdują się wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m³, lub jeżeli wyroby zawierają azbest krokidolit a także jeżeli te wyroby znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, lub istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska.

- Oznakowanie pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest (odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu)

- Opracowanie i wywieszenie instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest.

- Zaznaczenie na planach sytuacyjnych terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

- Bieżąca kontrola stanu oraz konserwacja wyrobów zawierających azbest zabudowanych w obiekcie.

Rola gminy w procedurze 1

- ❖ obowiązek powiadomienia właścicieli lub zarządców nieruchomości o konieczności wypełnienia określonych obowiązków w wyznaczonych terminach. Sposób i forma zawiadomienia zależy od gminy;
- ❖ zebranie we właściwym terminie, określonych informacji od właścicieli lub zarządców nieruchomości – osób fizycznych;
- ❖ terminowe przekazywanie zbiorczych informacji o wyrobach zawierających azbest do marszałka województwa, gdzie powstaje Wojewódzka Baza Danych o Azbeście;

Procedura 2 – dotycząca obowiązków i postępowania właścicieli i zarządców przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

Cel procedury – przedstawienie zakresu obowiązków i postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów z wyrobami zawierającymi azbest – przed i w czasie wykonywania prac usuwania lub zabezpieczania takich wyrobów.

Zakres procedury – obejmuje okres od podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, do zakończenia tych robót i uzyskania stosownego oświadczenia wykonawcy.

- Podjęcie decyzji o usuwaniu wyrobów zawierających azbest

- Przygotowanie identyfikacji azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia na podstawie posiadanych dokumentów

- Zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu lub powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego – na 30 dni przed rozpoczęciem prac zamiaru usuwania wyrobów zawierających azbest – celem uzyskania pozwolenia na budowę wraz z określonymi warunkami.

- Dokonanie wyboru wykonawcy prac i zawarcie umowy. Określenie obowiązków stron, również w zakresie zabezpieczenia przed emisją

- Poinformowanie mieszkańców/użytkowników obiektu o usuwaniu niebezpiecznych materiałów i sposobach zabezpieczenia

- Uzyskanie od wykonawcy prac świadectwa czystości powietrza po wykonaniu robót oraz jego przechowywanie przez co najmniej 5 lat

Rola gminy w procedurze 2

- ❖ czynności kontrolne w zakresie realizacji przepisów o ochronie środowiska.

GRUPA II

Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych.

Procedura 3 – dotycząca postępowania przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Cel procedury – przedstawienie zasad postępowania podczas prac przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest lub ich zabezpieczenia.

Zakres procedury – obejmuje całokształt prac oraz postępowania dotyczącego przygotowania do zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Opracowanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest (powyżej 0,1 Mg/rok) i uzyskanie jego zatwierdzenia przez właściwego marszałka województwa lub starostę

Opracowanie i przedłożenie właściwemu marszałkowi województwa lub staroście na 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów (poniżej 0,1 Mg/rok) – informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania

Przyjęcie zlecenia-zawarcie umowy na wykonanie prac usuwania wyrobów zawierających azbest, wraz z oczyszczaniem miejsca prac z azbestem

określenie stanu środowiska przed przystąpieniem do prac
przygotowanie dokumentów ewidencji odpadów

Opracowanie planu prac

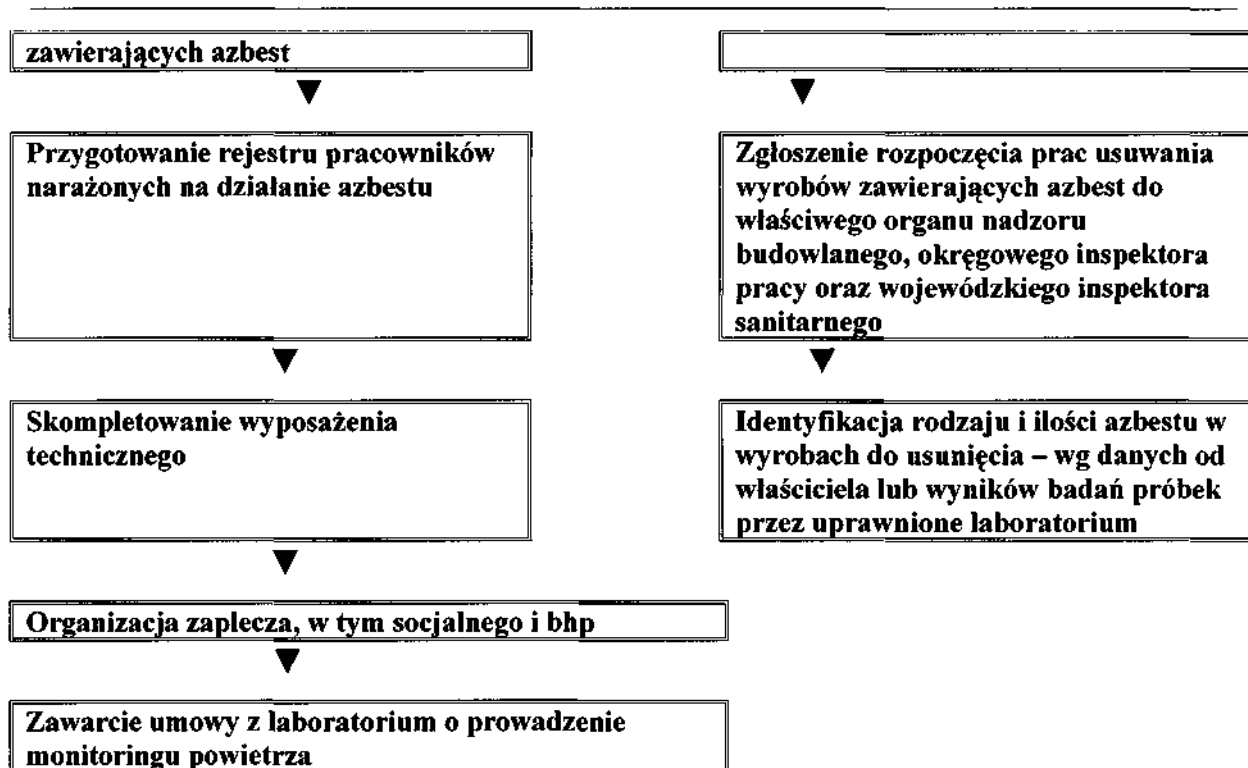
opracowanie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

Przygotowanie miejsca i wskazanie tymczasowego sposobu magazynowania odpadów

Przeszkolenie pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia oraz bezpiecznych metod pracy

Zawarcie porozumienia z zarządzającym składowiskiem odpowiednim dla odpadów

Skompletowanie środków ochrony pracowników

Rola gminy w procedurze 3

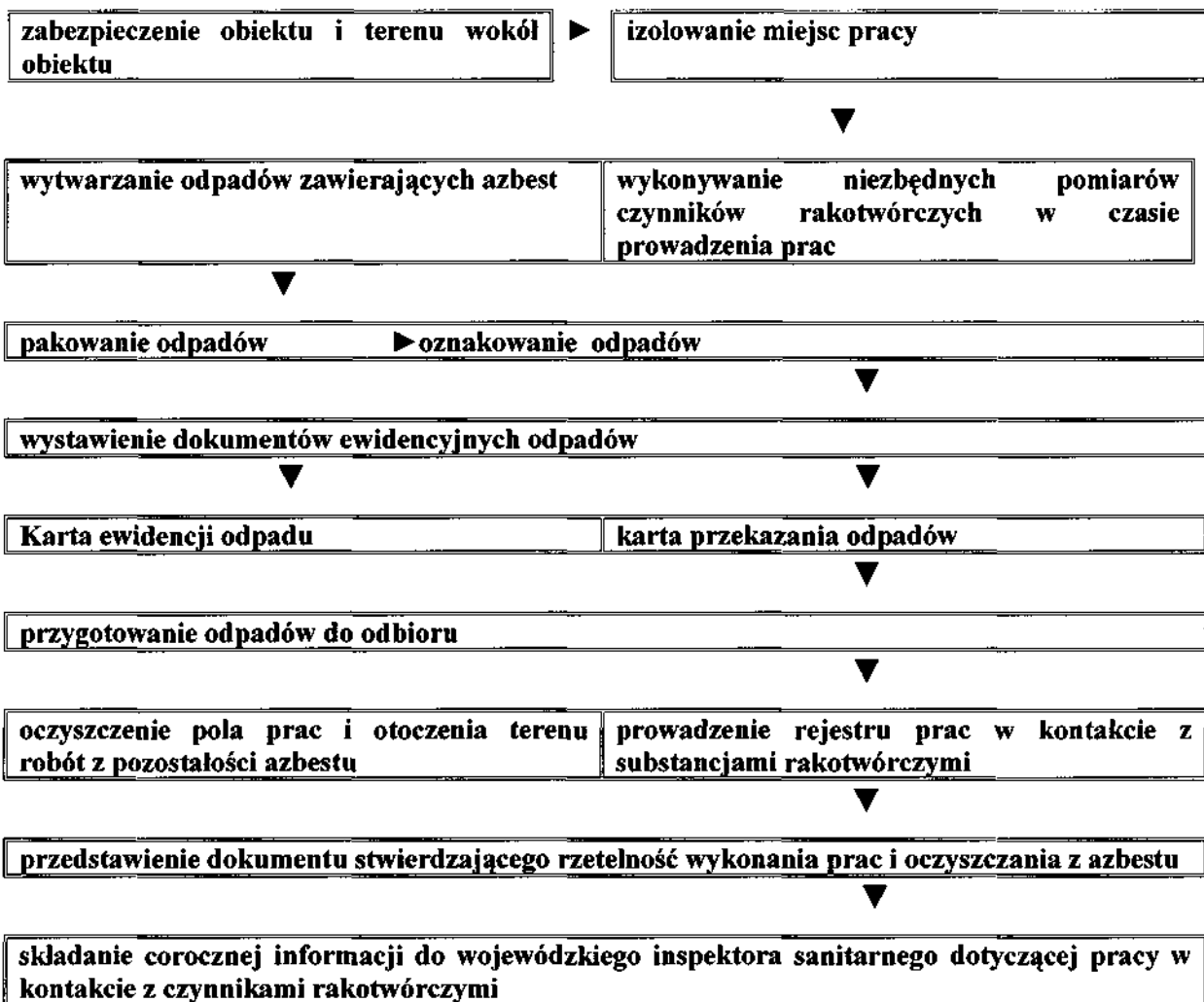
- ✓ w przedmiotowej procedurze szczególnie ważna rola przypada staroście. Natomiast rola jednostek samorządu terytorialnego polega na opiniowaniu wniosków wykonawców prac, a także zbadaniu rzetelności podmiotów ubiegających się o stosowne pozwolenie.

Procedura 4 – dotycząca prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu /terenu/instalacji z azbestu

Cel procedury – przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest – będących w rozumieniu ustawy o odpadach – wytwórcami odpadów niebezpiecznych.

Zakres procedury – obejmuje okres od rozpoczęcia do zakończenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem budynku, budowli, instalacji lub urządzenia i terenu

z pozostałości azbestu.

Rola gminy w procedurze 4

- ❖ Rola samorządu terytorialnego w realizacji tej procedury nie ma bezpośrednich możliwości wykonawczych. Obowiązki w tym zakresie spoczywają na właściwych służbach administracji państwowej, które powinny wykonywać czynności kontrolne omówione w procedurze. Do służb tych należą: Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Inspekcja Nadzoru, Inspekcja Ochrony Środowiska.

GRUPA III

Procedura obowiązująca podmioty prowadzące działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 5 – dotycząca przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Cel procedury – przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania dotyczących przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury – obejmuje działania począwszy od uzyskania zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, poprzez pozostałe czynności i obowiązki transportującego takie odpady – aż do ich przekazania na składowisko odpadów, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

uzyskanie od starosty właściwego ze względu na miejsce siedziby zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

odbiór odpadów zawierających azbest od poprzedniego posiadacza	► karta przekazania odpadu
	sprawdzenie prawidłowości i szczelności opakowania

przygotowanie pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych

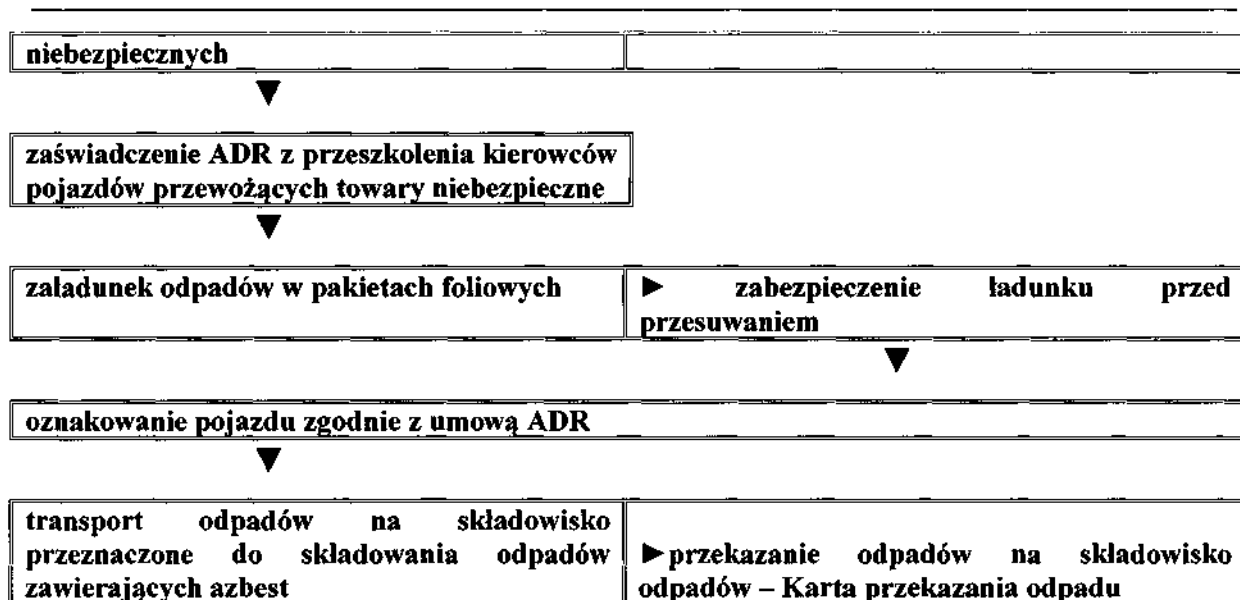
czyszczenie skrzyni pojazdu, wyłożenie odpowiednią folią

przygotowanie dokumentów

dowód rejestracyjny pojazdu

dokument przewozowy z opisem przewożonych towarów niebezpiecznych

świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu drogowego	karta przekazania odpadu
---	--------------------------

Rola gminy w procedurze 5

- ❖ rola jednostek samorządu terytorialnego nie jest znacząca w realizacji tej procedury. Główne obowiązki spoczywają na staroście.

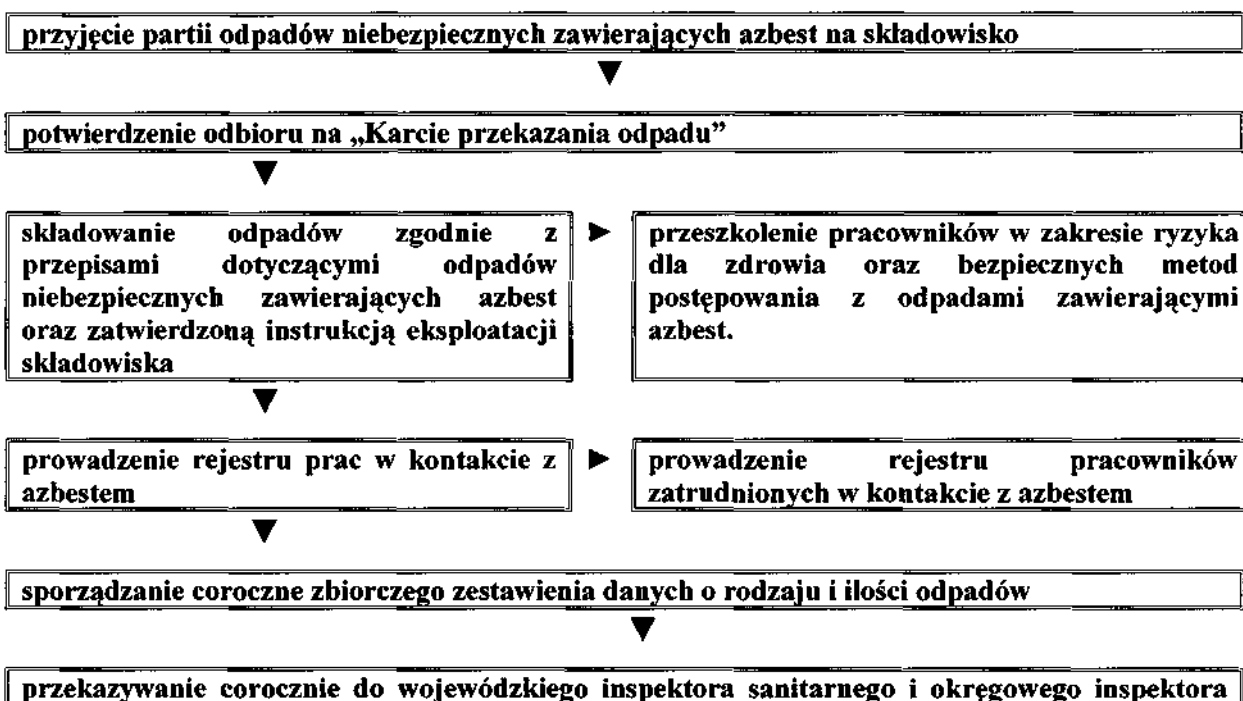
GRUPA IV

Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 6 – dotycząca składowania odpadów na składowiskach lub w wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Cel procedury – przedstawienie zakresu i zasad postępowania dotyczących składowania na składowiskach odpadów lub w wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk odpadów, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury – obejmuje działania począwszy od przyjęcia partii odpadów niebezpiecznych zawierających azbest na składowisko, poprzez dalsze czynności, aż do sporządzenia rocznego zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości przyjętych odpadów.

pracy właściwych danych dotyczących pracy w kontakcie z azbestem.

Rola gminy w procedurze 6

- ❖ rola samorządu terytorialnego w realizacji tej procedury nie ma bezpośrednich możliwości wykonawczych.

**Opis szczegółowy obowiązków wynikających z przepisów prawa
w zakresie azbestu**

Obowiązki gminy

- ❖ zbieranie od właścicieli i zarządców nieruchomości informacji dotyczących miejsca, ilości i rodzaju wyrobów zawierających azbest oraz weryfikacje i ewentualne sprawdzenie danych na terenie nieruchomości;
- ❖ organizowanie przeglądu nieruchomości na terenie gminy, pod kątem ujawnienia wyrobów zawierających azbest;
- ❖ sporządzanie dla obszaru administracyjnego gminy planu sytuacyjnego rozmieszczenia nieruchomości z wyrobami zawierającymi azbest, mogącego w przyszłości posłużyć do badania stopnia narażenia ludności na emisję azbestu;
- ❖ opracowywania w ustawowych terminach programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami;
- ❖ prowadzenie monitoringu realizacji „Programu..” w części dotyczącej obszaru administracyjnego gminy i dostarczenie drogą elektroniczną odpowiednich danych oraz informacji do WBDA;
- ❖ wykorzystywanie danych, dostępnych w sieci systemu informatycznego WBDA – dla potrzeb mieszkańców gminy oraz projektów dotyczących usuwania wyrobów zawierających azbest;
- ❖ zgłaszanie ujawnionych w wyniku przeglądu lub kontroli stanu środowiska stwierdzonych możliwości wystąpienia zagrożenia emisją azbestu – do właściwych organów administracji państwowej tzn. do:

- Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska;
- Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego;
- Okręgowego Inspektora Pracy;
- Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Wymienione organy administracji państwowej mogą wydać stosowne nakazy, a także nałożyć odpowiednie kary administracyjne.

Obowiązki Starosty i Zarządu Powiatu

Kompetencje Starostów – na mocy ustawy o odpadach – obejmują czynności dotyczące wykonawców prac w kontakcie z azbestem. Starostowie przyjmują odpowiednie wnioski – określone ustawą – dotyczące:

- zatwierdzania programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest oraz wydania stosownego pozwolenia na wykonywanie prac i wytwarzanie odpadów niebezpiecznych – na terenie powiatu właściwego dla prowadzenia tych prac (art. 17 i art. 19 ustawy);
- zatwierdzanie wniosku firmy wykonującej transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest na wskazane, legalne składowisko tych odpadów i wydawanie stosownego zezwolenia (art. 28 ustawy);
- uchylanie wydanego pozwolenia, w przypadku wykonywania prac niezgodnie z zatwierdzonym programem gospodarki odpadami niebezpiecznymi przez wykonawcę (art. 23 ustawy);
- cofnięcie wydanego pozwolenia na prowadzenie działalności dotyczącej transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest na legalne składowisko – w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy i prowadzenia działalności niezgodnie z wydanym zezwoleniem (art. 30 ustawy);
- przyjmowanie od wykonawców prac z azbestem, wytwórców odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, stosownych informacji o rodzaju i ilości przewidzianych do wytworzenia odpadów (art. 24 ustawy);
- przy wydawaniu stosownych zezwoleń Starosta zobowiązany jest zasięgać opinii właściwego wójta/burmistrza/prezydenta miasta, gdzie będą prowadzone

prace;

- ponadto dla terenu powiatu powinny zostać opracowane:
 - powiatowy program ochrony środowiska;
 - powiatowy plan gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi.

Składową część powyższych opracowań powinny stanowić:

- powiatowy program oczyszczania z azbestu;
- powiatowy plan gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest.

Dokumenty te powinny służyć do:

- opracowania mapy powiatu z zaznaczoną koncentracją wyrobów zawierających azbest i potencjalne zagrożenie emisją azbestu,
- merytorycznego uzasadnienia wniosków dla podmiotów prawnych ubiegających się o dofinansowanie prac usuwania azbestu z krajowych i zagranicznych funduszy ochrony środowiska.

W przedstawionej powyżej działalności Starosty, wynikającej z ustawy o odpadach, występują bardzo ważne elementy. Oto niektóre z nich:

- brak wnikliwego zbadania wniosków składanych przez wykonawców prac z azbestem. W okresie minionych lat stwierdzono liczne przypadki wśród wykonawców prac braku kompetencji i wiedzy, a także umiejętności prowadzenia prac usuwania wyrobów zawierających azbest, w sposób który nie zagrażałby środowisku i ludziom oraz właściwego wyposażenia technicznego i bhp,
- brak stałej i systematycznej kontroli przestrzegania przepisów będących podstawą udzielonych zezwoleń. Ustawa o odpadach mówi o przypadkach cofania lub uchylania wydanych zezwoleń, a więc konieczna jest kontrola realizacji. Praktycznie takiej działalności brakuje. Konieczną jest koordynacja i współpraca Starosty z organami kontrolnymi administracji państwowej wymienionymi powyżej.

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się

w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest;

- sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest;
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia;
- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest;
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest;
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury;
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub burmistrzowi, wójtowi lub prezydentowi miasta (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o:
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania;
 - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone;
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno – budowlanemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

**Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu
i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:**

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów);
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium;
 - informacje o metodach wykonywania planowanych prac;
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;
 - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu;
 - zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz

właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy;

- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest;
- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Postępowanie z odpadami zawierającymi azbest

Demontaż pokryć cementowo – azbestowych jest ściśle regulowany przepisami prawnymi. Zawarte są one w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).

Według obowiązującego prawa prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w wyniku, której powstają odpady niebezpieczne. Praca przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego.

Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych, zobowiązany jest do:

- a.) izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie odpowiednich osłon;
- b.) ogrodzenie terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniej niż 1 m przy stosowaniu osłon;
- c.) umieszczenia tablic ostrzegawczych o treści: „**Uwaga! Zagrożenie azbestem**”, „**Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony**”;
- d.) zastosowania odpowiednich środków technicznych celem zmniejszenia emisji włókien azbestu.

Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, aby wyeliminować uwalnianie azbestu lub co najmniej zminimalizować pylenie

do dopuszczalnych wartości stężeń w powietrzu regulowanych przepisami szczególnymi.

Zapewnienie powyższego wymaga:

- ☞ nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- ☞ demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.) tam gdzie jest to technicznie możliwe;
- ☞ odspajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze.

Wyroby zawierające azbest po demontażu są odpadem niebezpiecznym. Unieszkodliwianie mogą być na dzień dzisiejszy tylko poprzez składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych. Usunięcie i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest jest obowiązkiem właściciela nieruchomości, na której się on znajduje. Wiąże się to z poniesieniem określonych kosztów finansowych.

W praktyce oznacza to, że pozbycie się w sposób zgodny z prawem azbestu znacząco obciąża budżet właścicieli nieruchomości. Szczególnie dotkliwym wydatkiem jest pozbycie się azbestu występującego np. w płytach eternitowych pokrywających dachy budynków.

W takim przypadku, aby przyspieszyć proces usuwania wyrobów zawierających azbest, dobrą motywacją dla mieszkańców gminy stworzenie systemu finansowania kosztów usuwania, transportu i unieszkodliwiania powstałych odpadów niebezpiecznych.

Rozdział V

PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST I OBOWIĄZKI Z NICH WYNIKAJĄCE

Od 1997 r. na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych regulujących kwestie związane

z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Regulacje prawne dotyczące m.in. usuwania wyrobów zawierających azbest począwszy od spełnienia obowiązku dokonania przeglądu technicznego tych wyrobów do momentu zdeponowania wytworzonych odpadów na składowisku, zamieszczone zostały w aktach prawnych: ustawach i rozporządzeniach.

Akty te zestawione są poniżej (wykaz aktów prawnych sporządzony jest wg stanu na dzień 30.09.2009 r.). Należy tutaj wspomnieć, że polskie przepisy są w znacznym stopniu dostosowane do przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej. Istnieją jednak pewne różnice, wynikają one z potrzeby okresu przejściowego lub potrzebnego dla implementacji przepisów unijnych w kraju członkowskim.

Wykaz aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami
i wyrobami zawierającymi azbest:

Ustawy:

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r., Nr 3, poz. 20 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2005 r., Nr 10, poz. 72).

Ustawy te zakazują wprowadzania na obszar kraju azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz stosowania i obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 30 ust. 7 przedmiotowej ustawy właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, pogorszenie stanu środowiska lub dóbr kultury, pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych, wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

Ustawa ta jest podstawowym aktem prawnym w prawodawstwie polskim, regulującym zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności ustaliła obowiązek składania przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, a także osoby prawne stosownych informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (w tym również azbestu)

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, (tekst jednolity

Dz. U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251 ze zm.).

Ustawa ta wprowadziła m.in. obowiązek uzyskania przez wytwórcę odpadów niebezpiecznych, zatwierdzenia przez właściwego marszałka lub starostę – programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest.

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U.z 2001, Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.).

Ustawa ta reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określonych ustawą. Udziela ona delegacji ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska- sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.).

Ustawa reguluje na gruncie prawa europejskiego problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych. Ustawa określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko.

Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671, z późn. zm.).

Ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach.

Do wyżej wymienionych stosuje się następujące akty wykonawcze (rozporządzenia):

Ministra Zdrowia:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1666).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280, poz. 2771).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. Nr 183, poz. 1896).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 185, poz. 1920).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w

warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. Nr 13, poz. 109).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 645).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest
(Dz. U. Nr 131, poz. 1100).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674).

Ministra Gospodarki:

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 10 października 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 212, poz. 1769).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest

(Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 22 sierpnia 2007 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczenia odpadów na składowiska podziemne (Dz. U. Nr 163, poz. 1156).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 października 2007 r. w sprawie rodzaju odpadów, które mogą być składowane nieselektywnie na składowiskach podziemnych (Dz. U. Nr 209, poz. 1514).

Ministra Środowiska:

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 213).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych

elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 124, poz. 1033).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2008 r., Nr 47, poz. 281).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów (Dz. U. Nr 110, poz. 935).

Ministra Infrastruktury:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 108, poz. 953).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów

niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r.
w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu niektórych towarów
niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r.
w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu
bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 września 2005 r.
w sprawie kursów dokształcających dla kierowców pojazdów przewożących towary
niebezpieczne (Dz. U. Nr 187, poz. 1571).

Rady Ministrów:

Oświadczenie Rządowe z dnia 23 marca 2007 r. w sprawie wejścia
w życie zmian do załączników A i B do Umowy europejskiej dotyczącej
międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR),
sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. – Tekst jednolity umowy ADR, Dz.
U. Nr 99, poz. 1667

**Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r.
w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196,
poz. 1217).**

Inne

„Program usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest stosowanych na
terytorium Polski”, przyjęty przez Radę Ministrów RP w maju 2002 r.

Powyższe akty prawne (ustawy, rozporządzenia, „Program...”) dostępne są na stronach internetowych: Sejmu, odpowiednich ministerstw oraz na stronie www.prawo.lex.pl

ROZDZIAŁ VI

GOSPODAROWANIE WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST NA TERENIE GMINY DEBRZNO

Lokalizacja programu

Gmina Debrzno położona jest w południowo – zachodniej części województwa pomorskiego. Stanowi fragment Pojezierza Południowopomorskiego, który położony jest w obrębie dwóch mezoregionów fizyczno – geograficznych:

- Pojezierza Krajeńskiego – centralna i wschodnia część gminy;
- Doliny Gwdy – południowo – zachodni skraj gminy.

Gmina Debrzno leży w obszarze transgranicznym, na pograniczu 3 województw: pomorskiego, wielkopolskiego i kujawsko-pomorskiego. Sąsiaduje z następującymi gminami: Czarne i Człuchów od północy, Lipka i Okonek od południa (woj. wielkopolskie), Kamień i Sępólno Krajeńskie od wschodu (woj. kujawsko – pomorskie). Dominującym typem rzeźby terenu jest wysoczyzna morenowa ukształtowana przez lądolód w okresie zlodowacenia bałtyckiego (faza krajeńska). Centralny i południowy obszar gminy to prawie równinny krajobraz wysoczyzny morenowej płaskiej i falistej. Zróżnicowanie rzeźby wzrasta w kierunku zachodnim, gdzie pagórki morenowe w okolicach Prusinowa i Rozworów osiągają 15 – 25 m wysokości względnej. Południową granicę gminy stanowi wąska i dość głęboka dolina rynnowa rzeki Debrzynki. Wyróżnia się ona stromymi stokami o wysokości 15 do 30 m. W jej nierównym dnie powstały cztery przepływowe jeziora zasilane przez rzekę: Żuczek, Staw Miejski, Główna (Trudna) i Dolne (Długie, Kwiecko). Teren gminy zaliczany jest do południowo-pomorskiej krainy klimatycznej, którą charakteryzuje duża zmienność typów pogody. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,6 °C. Suma rocznych opadów atmosferycznych jest stosunkowo niska i wynosi około 620 mm. Przeważają tu wiatry z kierunku zachodniego.

W skład Gminy Debrzno wchodzi 15 sołectw: Buka, Skowarnki, Uniechówek, Cierznie, Drozdowo, Grzymisław, Myśligruszcz, Nowe Gronowo, Prusinowo, Rozwory, Słupia, Stare Gronowo, Strieczona, Uniechów, Boboszewo.

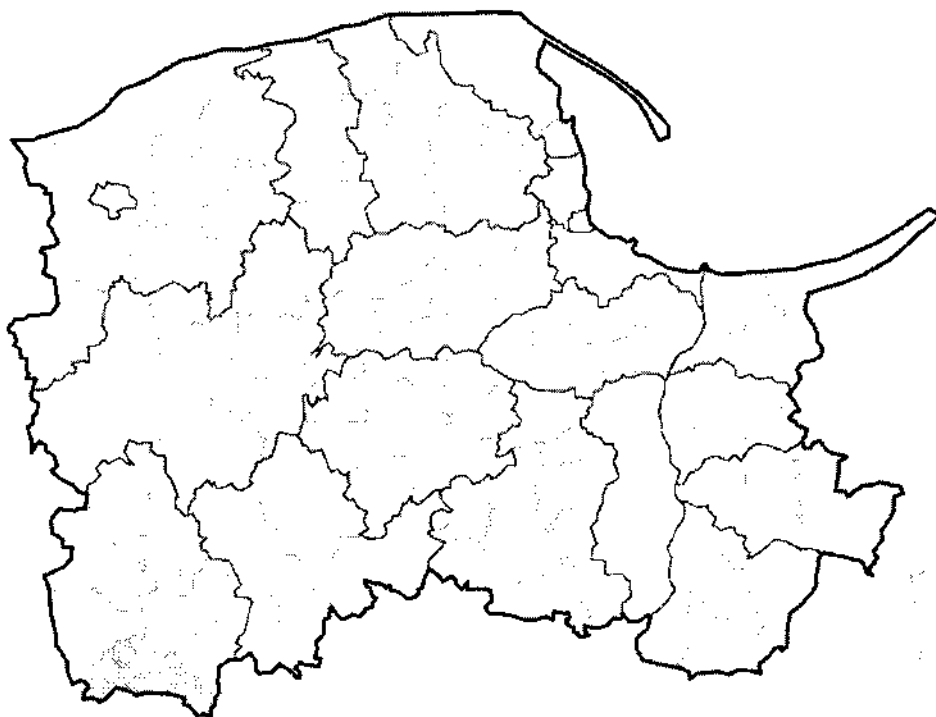
Gmina zajmuje powierzchnię 22.417 ha, z czego 14.807 ha (66,1 %) zajmują użytki rolne, 5.720 ha (25,5%) lasy, 184 ha (0,8%) stanowią wody powierzchniowe.

Gminę Debrzno zamieszkuje łącznie 9.636 mieszkańców, z czego 55,8% mieszka w mieście Debrzno.

Układ drogowy w Gminie Debrzno ma charakter promienisty, łączący wsie z Debrznem, w którym krzyżują się drogi do Człuchowa (17 km), Sępólna Krajeńskiego (26 km) Złotowa (27 km) i Szczecinka (49 km) przez Czarne (31 km).Przez teren gminy przebiegają następujące drogi:

- krajowa A 22 - 12 km;
- wojewódzka nr 188 – 10 km;
- sieć dróg powiatowych i gminnych o łącznej długości – 178 km.

Rys. 1. Położenie gminy Debrzno na tle Polski i powiatu człuchowskiego

Uczestnicy programu

Program usuwania wyrobów zawierających azbest jest skierowany bezpośrednio do właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Debrzno, którzy mają budynki pokryte wyrobami zawierającymi azbest, tj. eternitem. Jest to grupa społeczna, której powinno szczególnie zależeć na jak najszybszym usunięciu wyrobów azbestowych.

W trakcie wprowadzania programu w życie zainteresowanie nim powinno wzrastać stopniowo z roku na rok. Powinno to być efektem prowadzenia edukacji w społeczeństwie w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją azbestu.

Uczestnikami programu powinni być:

- osoby fizyczne;
- wspólnoty mieszkaniowe;
- inne podmioty.

Przy realizacji programu stosowane będą następujące zasady:

 odbiór odpadów zawierających azbest będzie następował

na pisemny wniosek właściciela nieruchomości znajdujących się w bazie danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 4;

 odbiór odpadów będzie realizowany według kolejności złożonych wniosków (bądź stopnia zużycia).

Informacje o wyrobach zawierających azbest na terenie Gminy Debrzno – stan na 30.09.2009 r.

Na terenie Gminy Debrzno do 2009 r. przeprowadzono podstawową inwentaryzację azbestu i wyrobów zawierających azbest. Zinwentaryzowano 4.508 m² wyrobów zawierających azbest

(49,588 Mg). Przy niżej wymienionych obliczeniach przyjęto, iż 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg - przyjętą wg określonego przelicznika (województwa baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.)

Liczba dotycząca inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Debrzno niestety zawiera tylko powierzchnie dachów budynków istniejących na terenie Gminy Debrzno i to nie we wszystkich miejscowościach (obrazuje to tab. nr 2). Nie dokonano podziału bardziej szczegółowego, tzn. brakuje oszacowania ilości azbestu przypadającego na:

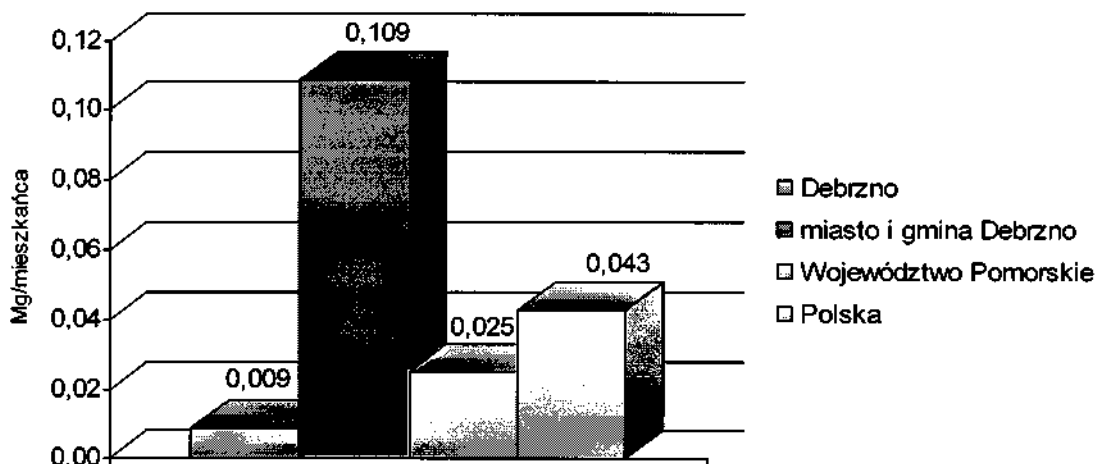
- budynki mieszkalne;
- budynki gospodarcze;
- obiekty inne (garaże, wiaty, altany itp.);
- rury wodociągowo – kanalizacyjne.

Posiadana przez Gminę Debrzno baza wyrobów zawierających azbest nie zawiera również pełnego określenia stopnia pilności, co wiąże się ściśle z określeniem stopnia zużycia materiałów. Określenie takiego stopnia znacznie ułatwia, w przypadku wpływania licznych wniosków o dofinansowanie usunięcia wyrobów zawierających azbest, przyznawanie dotacji w określonej kolejności.

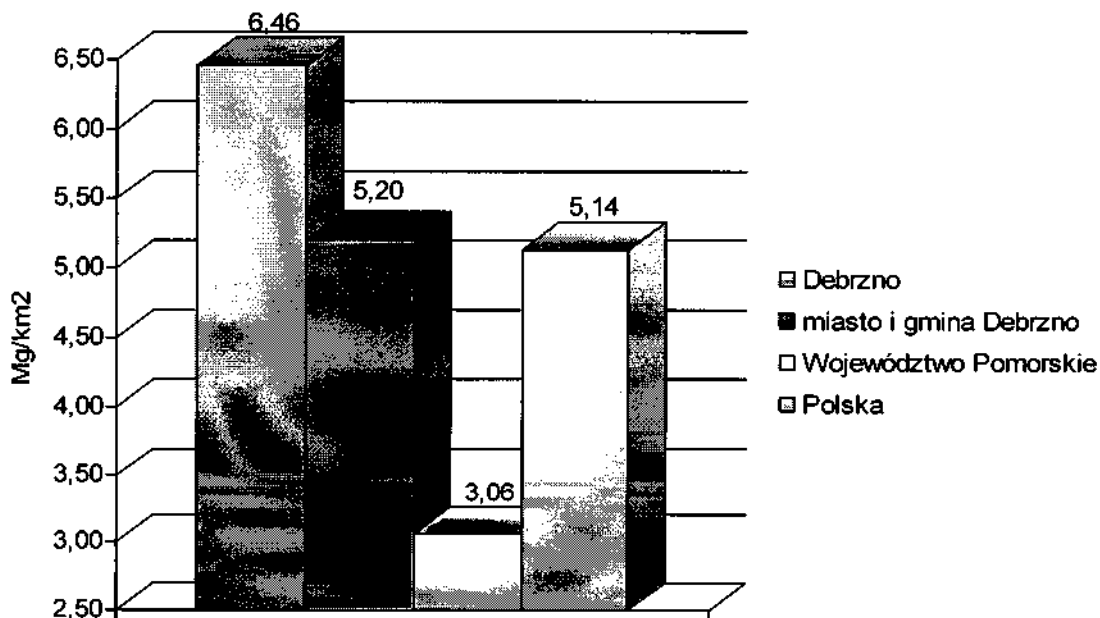
Zaleca się, aby w pierwszej kolejności usuwać najbardziej zdegradowane materiały.

Poniżej przedstawiono ilości zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno, inwentaryzacji w/w odpadów na tle województwa pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

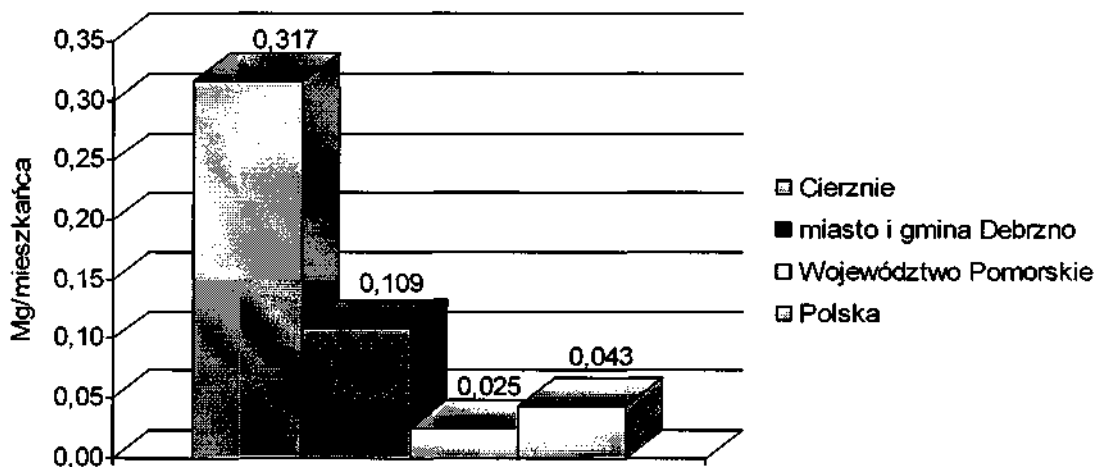
Rys. 2. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca miasta Debrzno, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

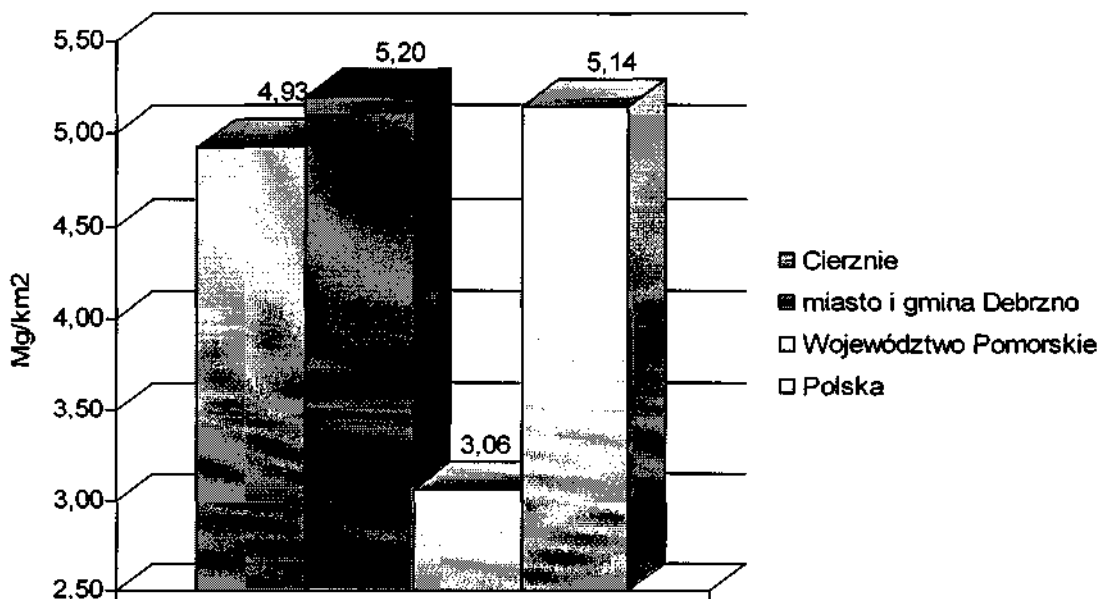
Rys. 3. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² miasta Debrzno, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

Rys. 4. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Cierznie, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

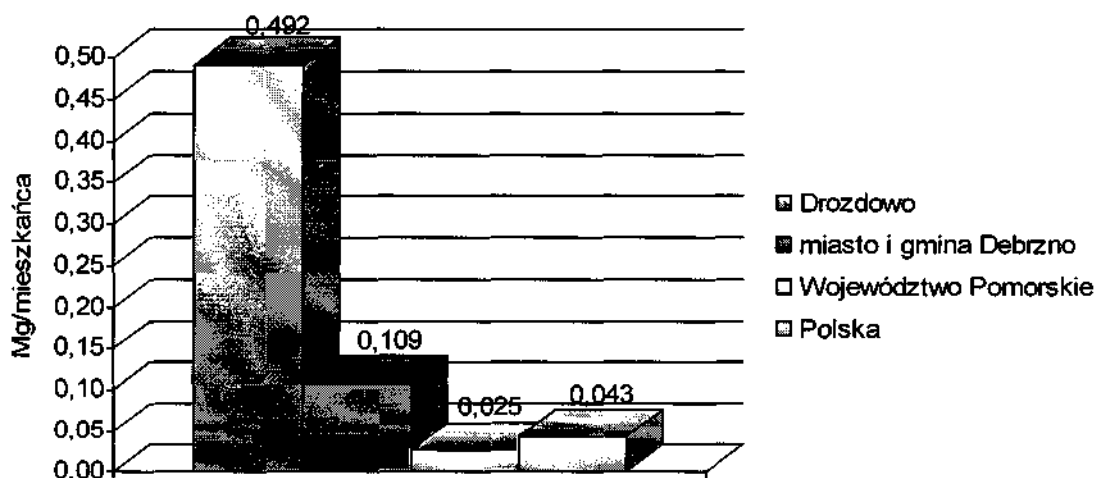
Rys. 5. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Cierznie, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

Do sporządzenia wyżej wymienionych wykresów nr 4 i 5 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwo Cierznie:

- Liczba ludności – 238;
- Powierzchnia – 15,33 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Cierznie 6.866 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (województka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Cierznie – 75,256 Mg.

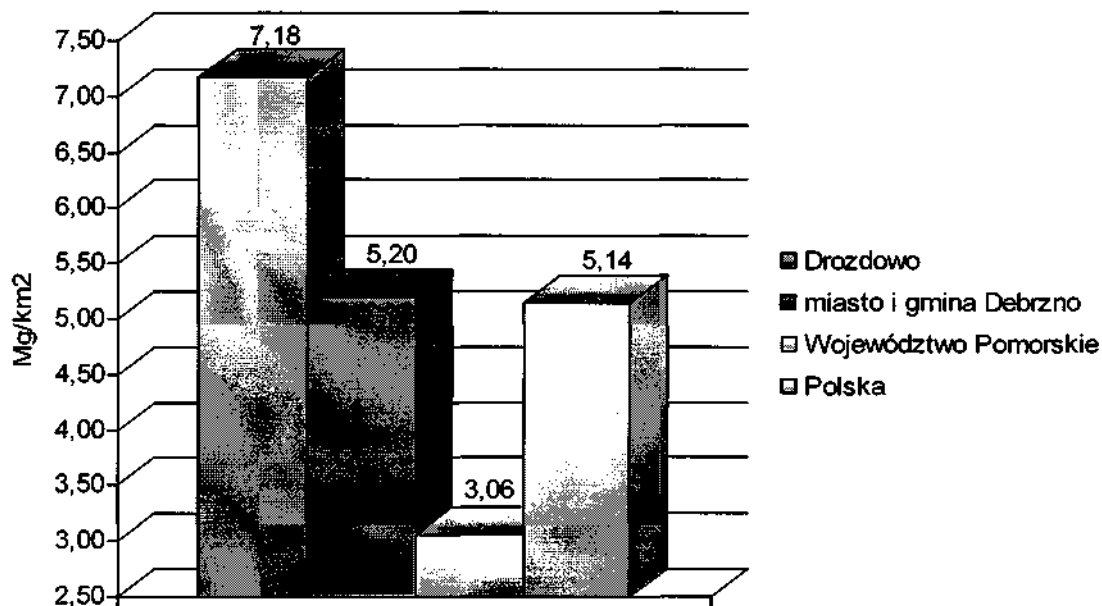
Rys. 6. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Drozdowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

'

'

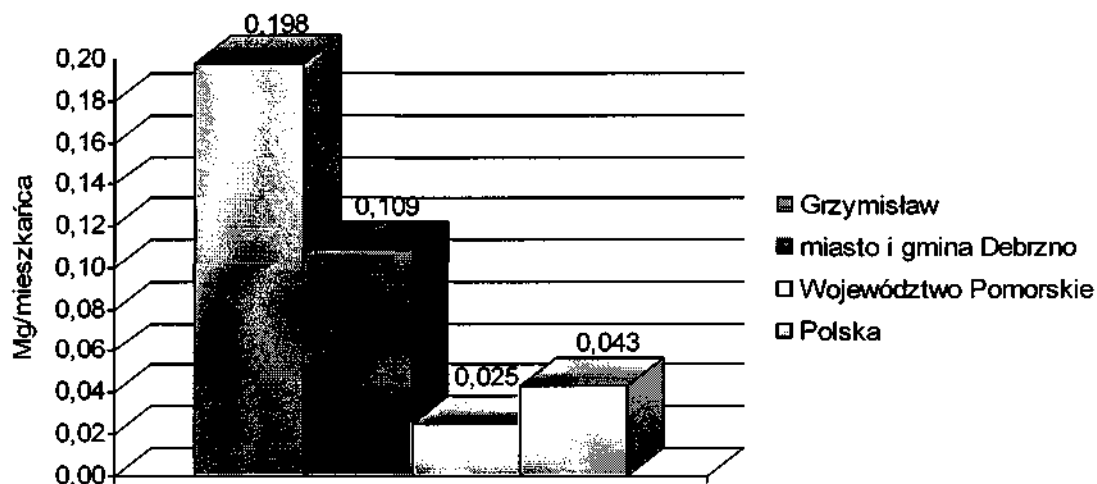
Rys. 7. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Drozdowo, miasta i gminy Debrzno, województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

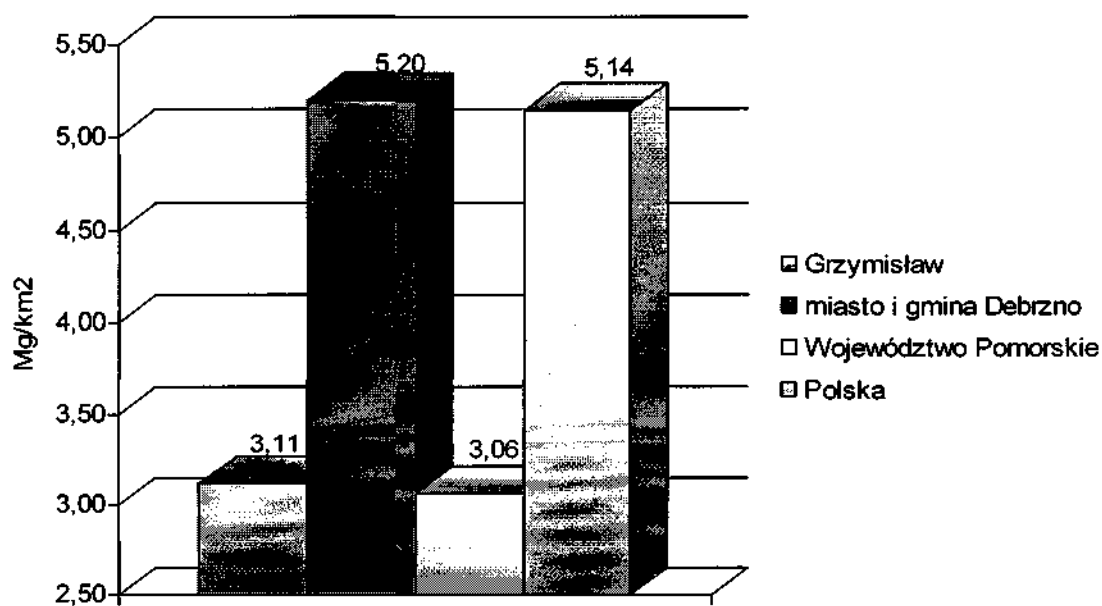
Do sporządzenia wykresów dot. rys. nr 6 i 7 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Drozdowo:

- Liczba ludności – 63;
- Powierzchnia – 4,32 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Drozdowo 2.820 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (wojewódzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Drozdowo – 31,020 Mg.

Rys. 8. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Grzymisław, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

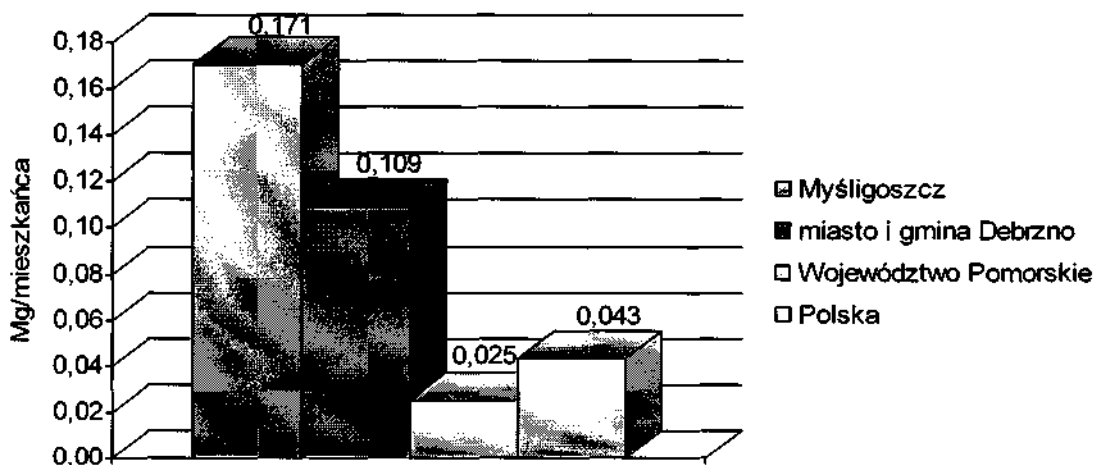
Rys. 9. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Grzymisław, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

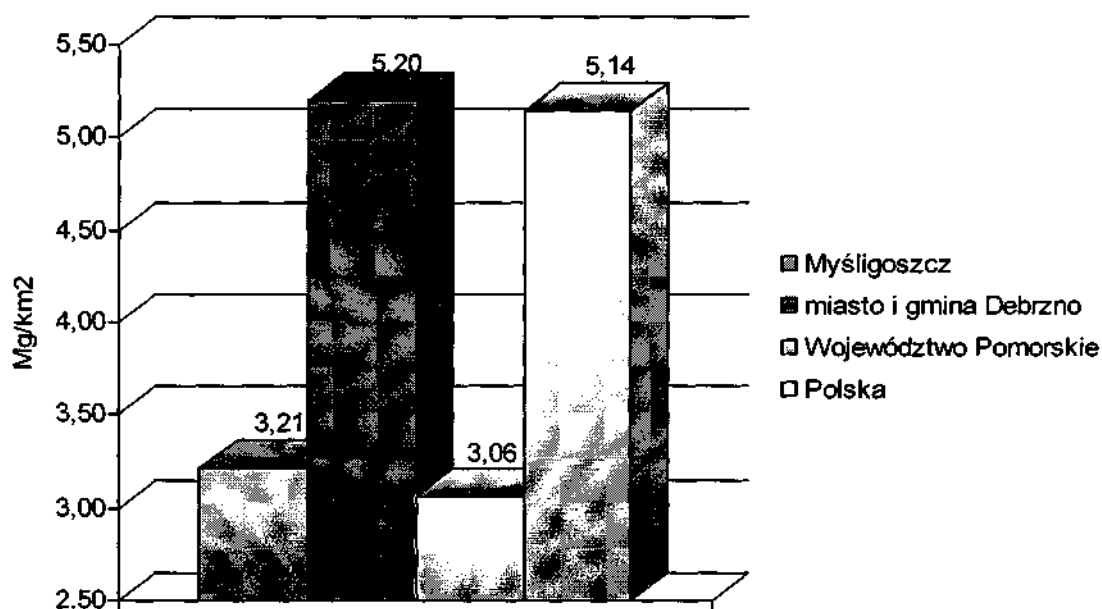
Do wyżej wymienionych wykresów tj. rys. nr 8 i 9 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Grzymisław:

- Liczba ludności – 378;
- Powierzchnia – 24,05 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Grzymisław 6.790 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (województwa baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Grzymisław – 74,690 Mg.

Rys. 10. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Myśligoszcz, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

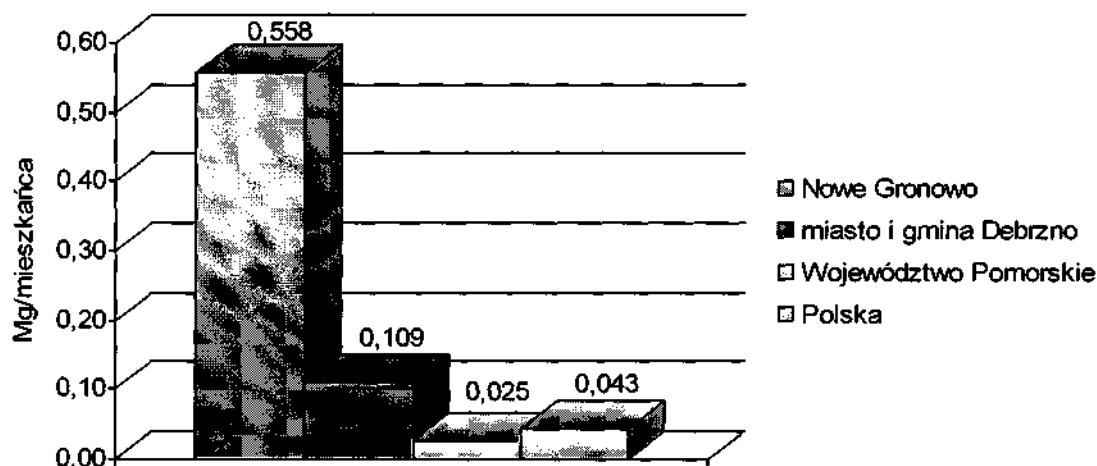
Rys. 11. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Myśligoszcz, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

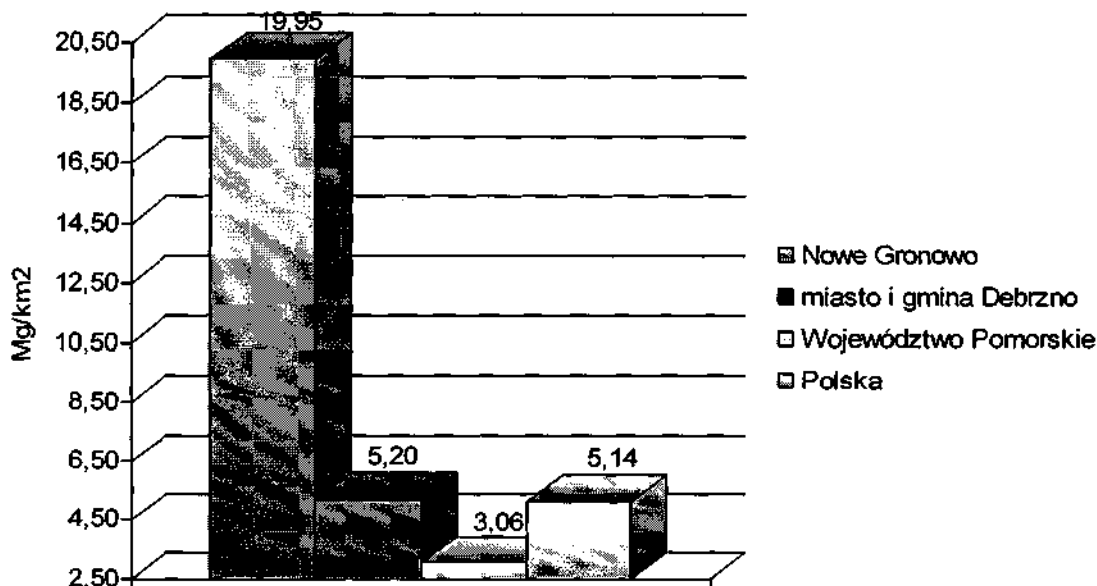
Do sporządzenia wykresów rys. nr 10 i 11 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Myśligoszcz:

- Liczba ludności – 226;
- Powierzchnia – 12,02 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Myśligoszcz 3.506 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (wojewódzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Myśligoszcz – 38,566 Mg.

Rys. 12. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Nowe Gronowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

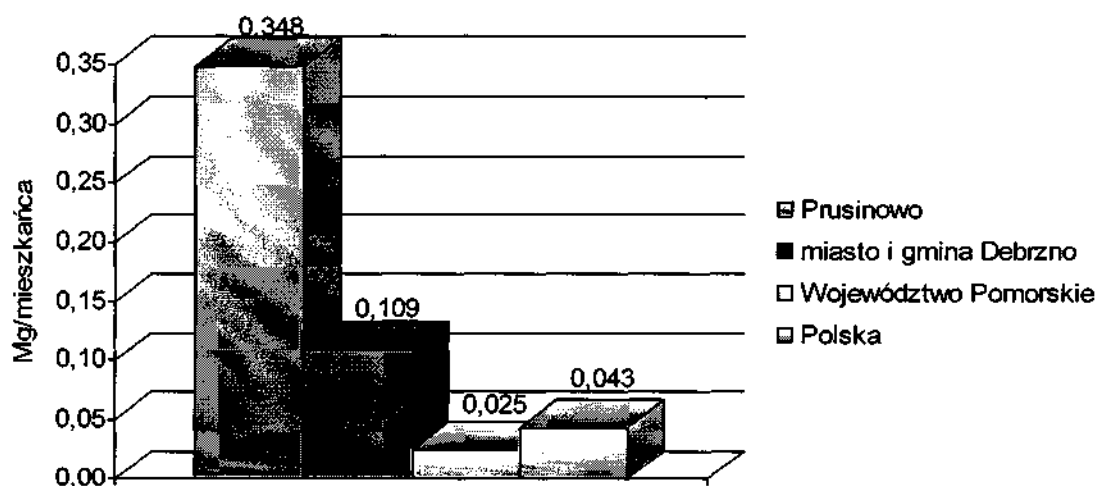
Rys. 13. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Nowe Gronowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

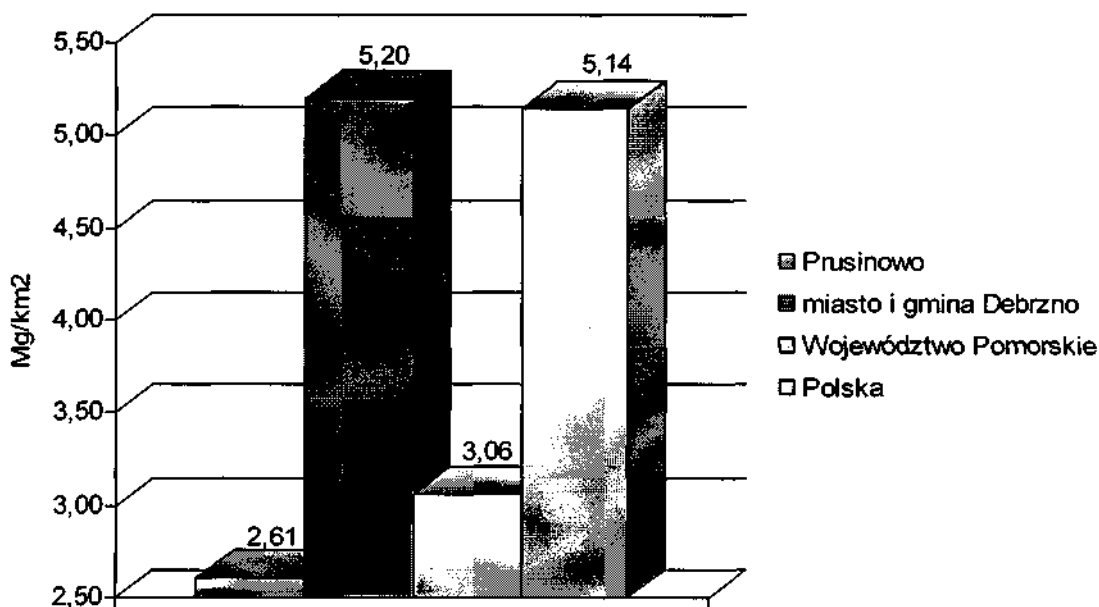
Do sporządzenia wykresów stanowiących rys. nr 12 i 13 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Nowe Gronowo:

- Liczba ludności – 213;
- Powierzchnia – 5,96 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Nowe Gronowo 10.810 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (województwa baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Nowe Gronowo – 118,910 Mg.

Rys. 14. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Prusinowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

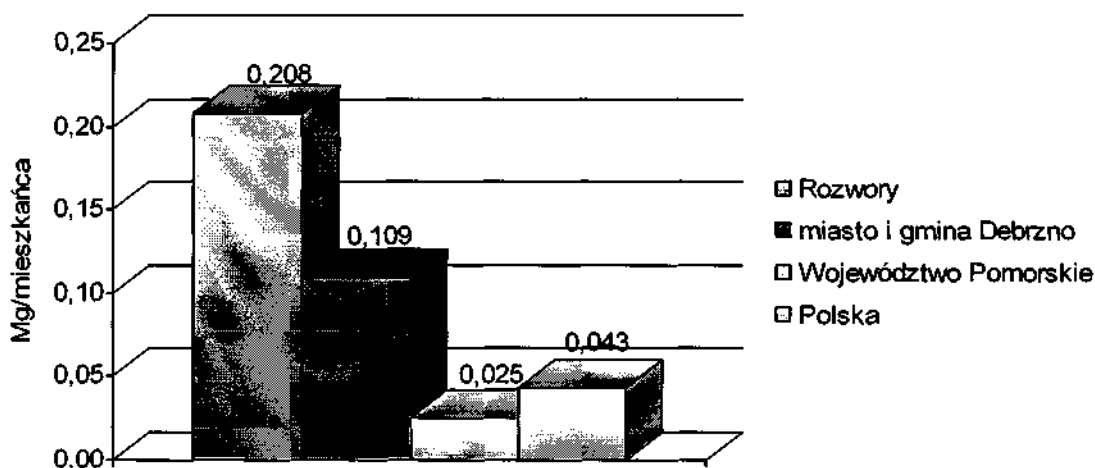
Rys. 15. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Prusinowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

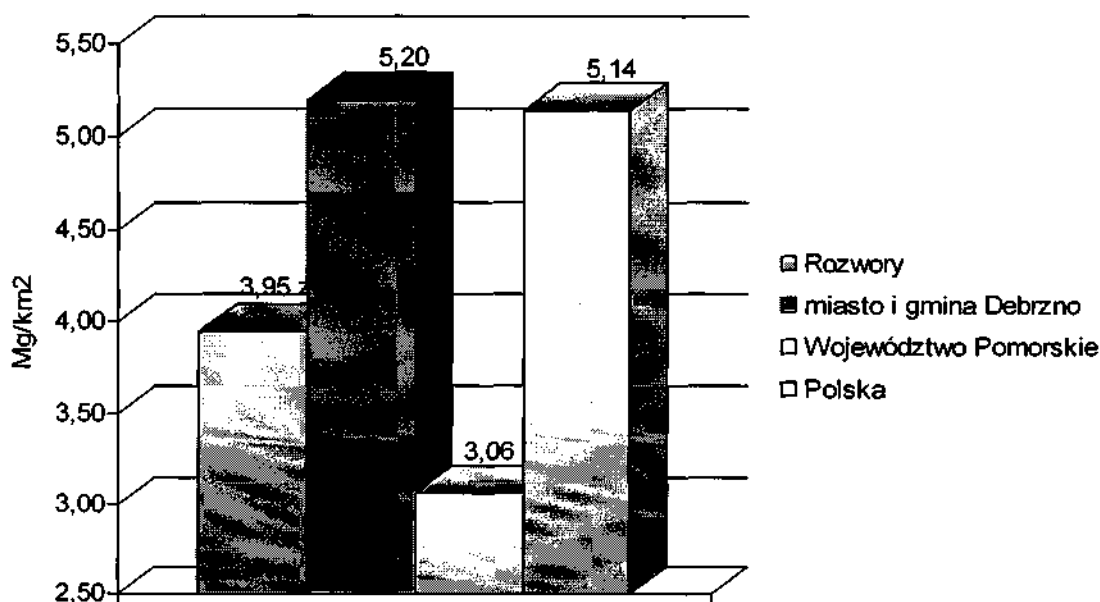
Do wykresów – rys. nr 14 i 15 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Rusinowo:

- Liczba ludności – 161;
- Powierzchnia – 21,48 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Prusinowo 5.090 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (wojewódzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Prusinowo – 55,990 Mg.

Rys. 16. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Rozwory, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

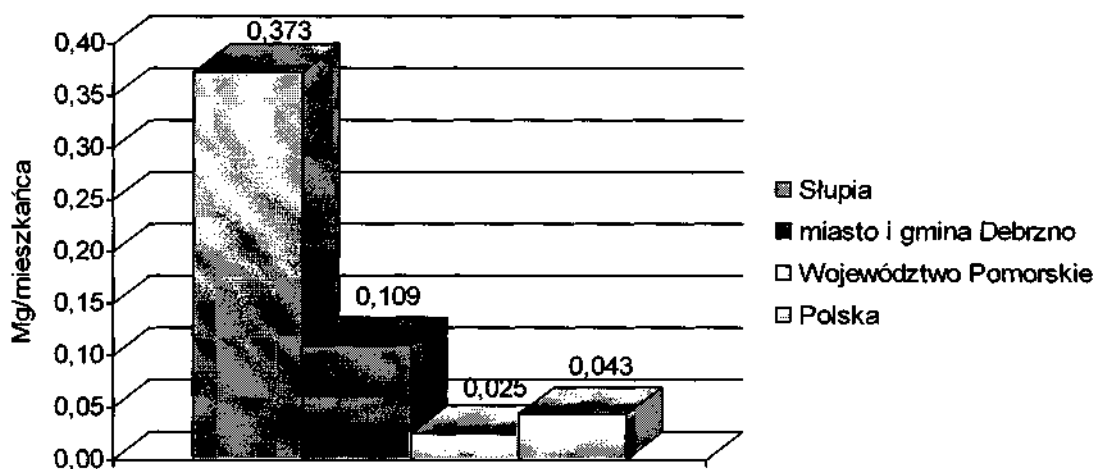
Rys. 17. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Rozwory, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

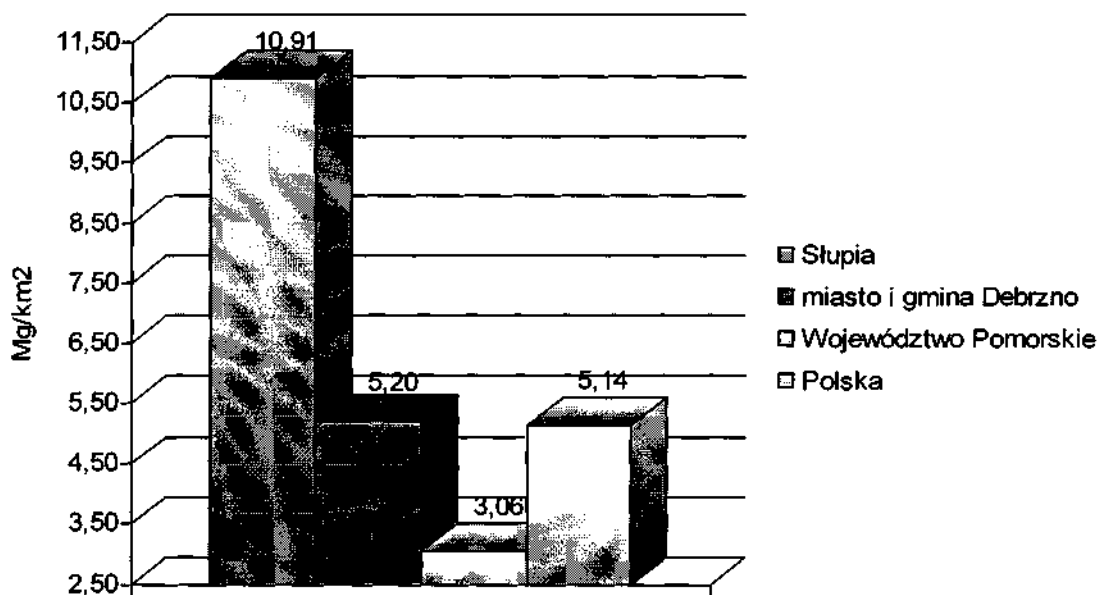
Do wykresów – rys. nr 16 i 17 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Rozwory:

- Liczba ludności – 265;
- Powierzchnia – 13,94 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Rozwory 5.000 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (województka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Rozwory – 55,000 Mg.

Rys. 18. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Słupia, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

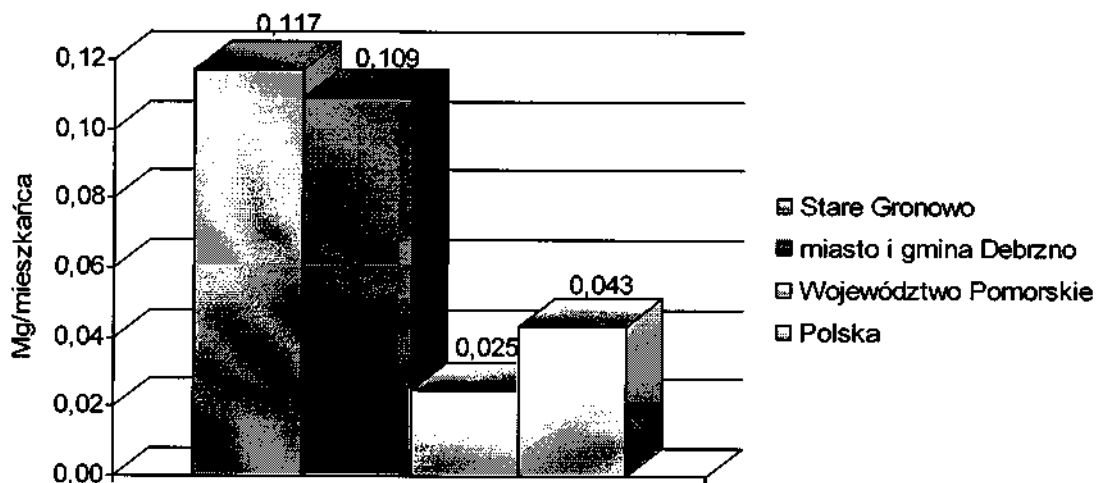
Rys. 19. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Słupia, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

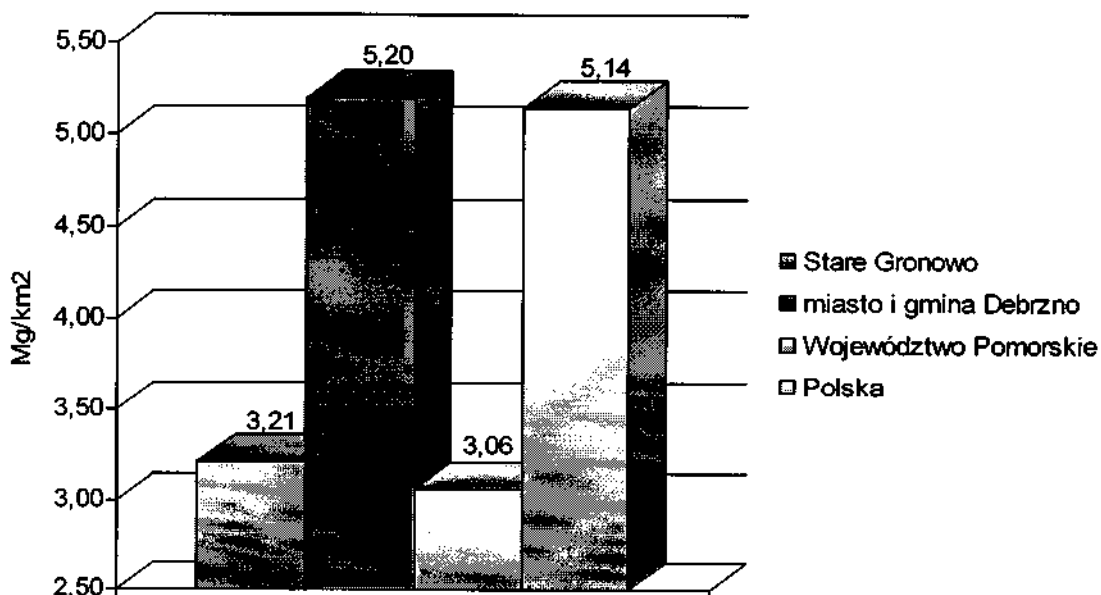
Do sporządzenia wykresów nr 18 i 19 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Słupia:

- Liczba ludności – 420;
- Powierzchnia – 14,36 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Słupia 14.250 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (wojewódzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Słupia – 156,750 Mg.

Rys. 20. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Stare Gronowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

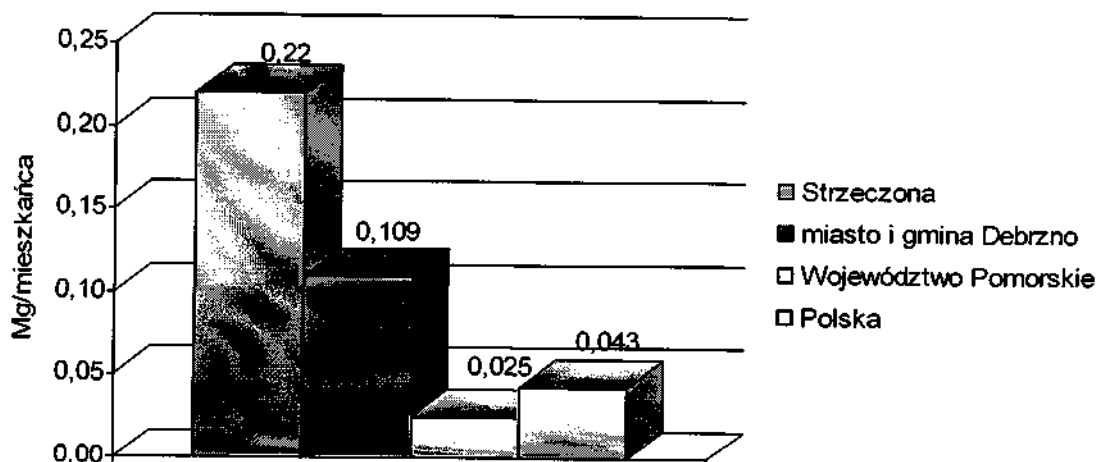
Rys. 21. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Stare Gronowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

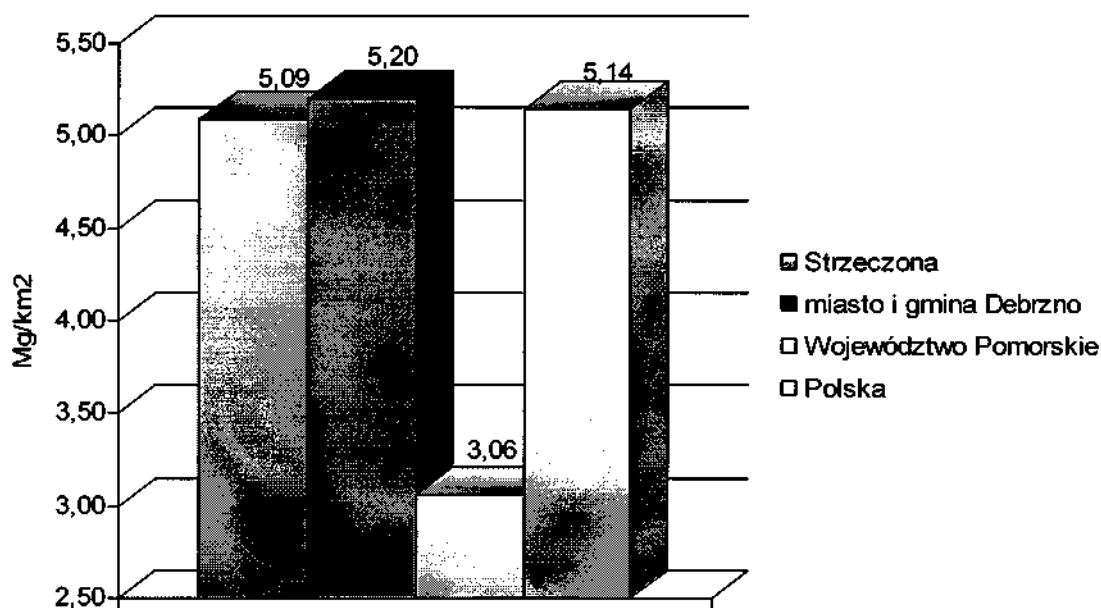
Do sporządzenia wykresów stanowiących rys. nr 20 i 21 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Stare Gronowo:

- Liczba ludności – 692;
- Powierzchnia – 25,15 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Stare Gronowo 7.345 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (wojewódzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Stare Gronowo – 80,795 Mg.

Rys. 22. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Strzeżona, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

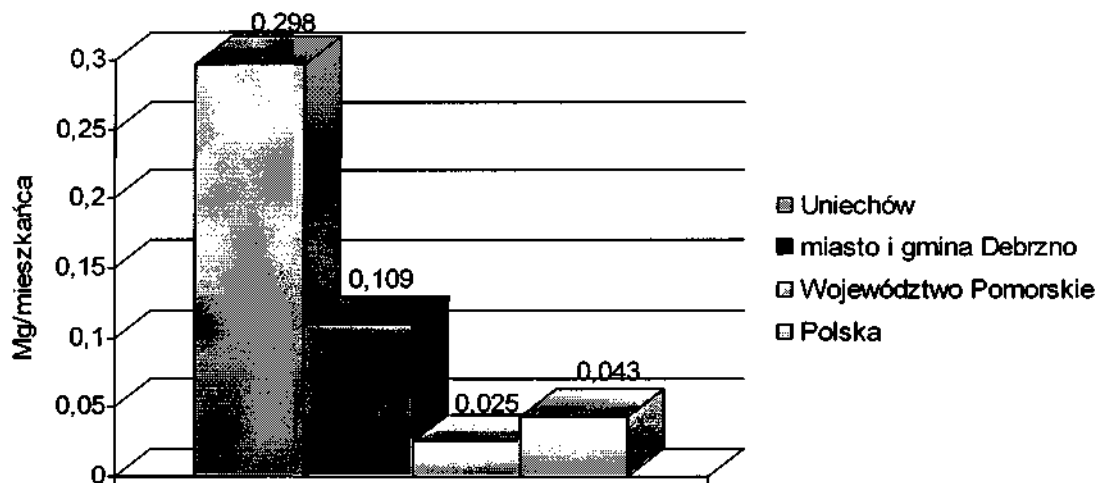
Rys. 23. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Strieczona, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

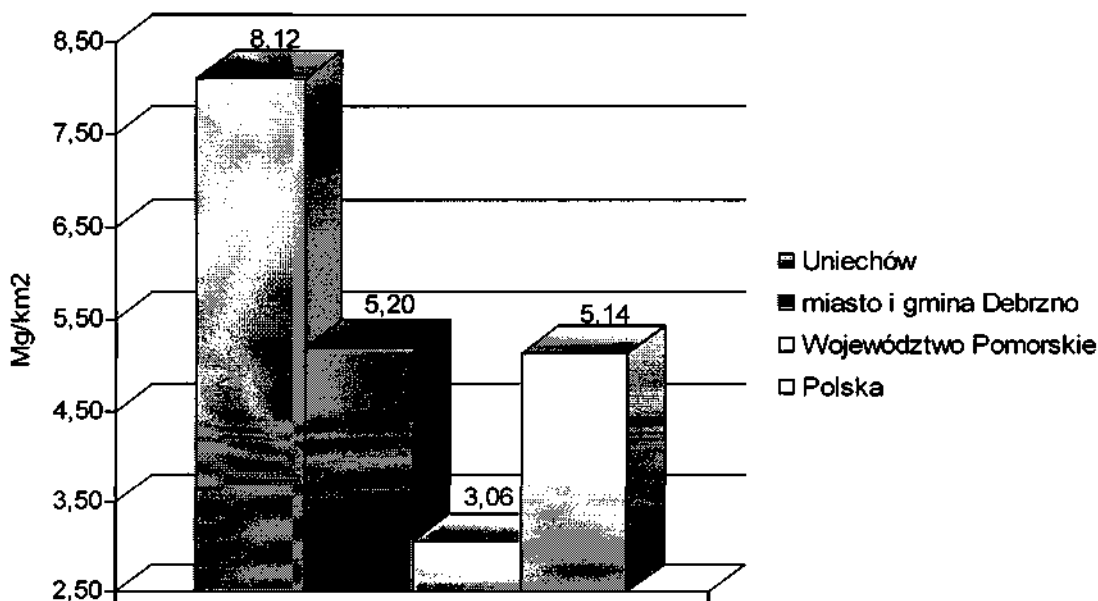
Do wykresów nr 22 i 23 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Strieczona:

- Liczba ludności – 691;
- Powierzchnia – 29,84 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Strieczona 13.820 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (wojewódzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Strieczona – 152,020 Mg.

Rys. 24. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Uniechów, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

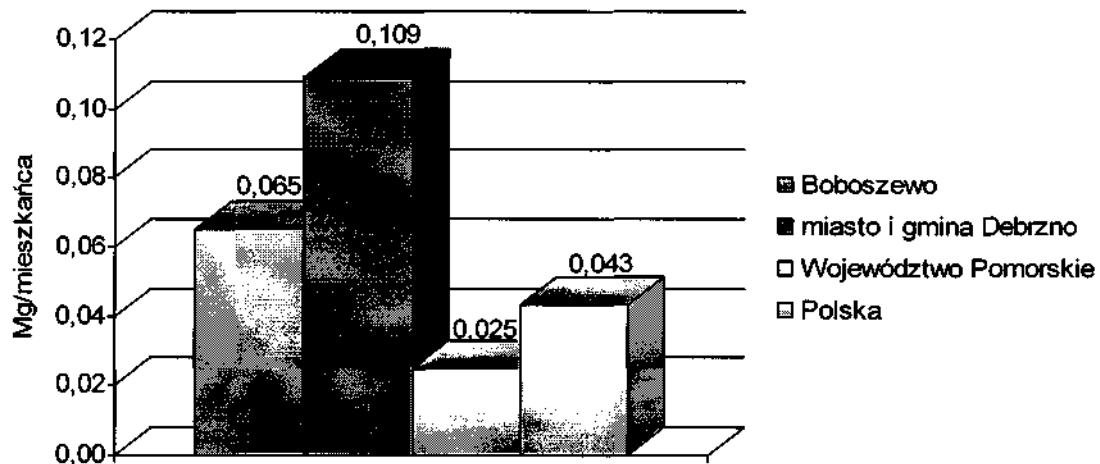

Rys. 25. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Uniechów, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

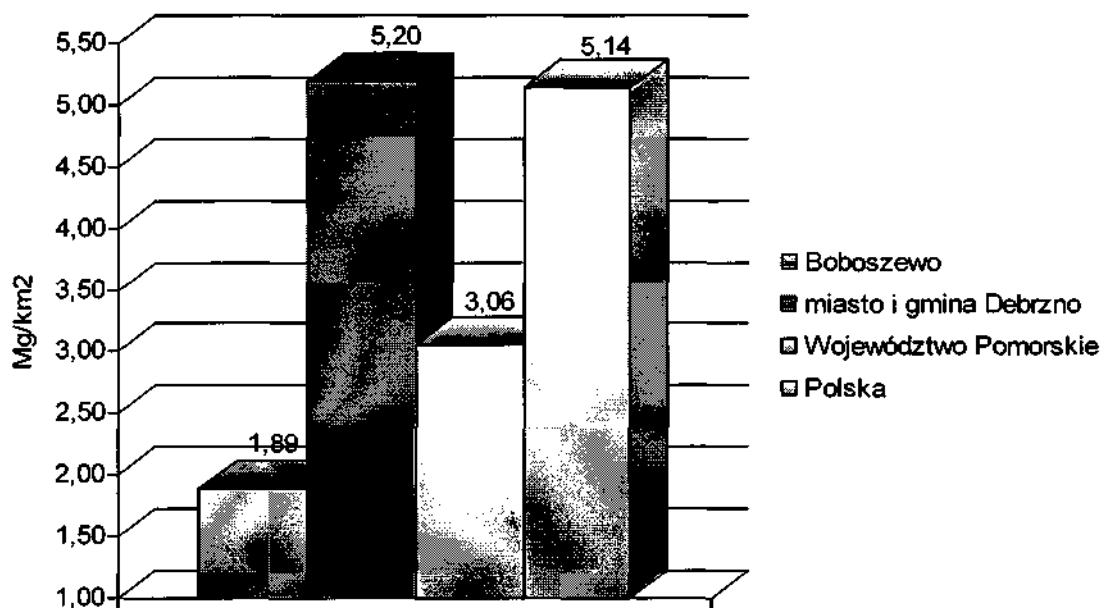

- Wykorzystane dane sołectwa Uniechów do sporządzenia wykresów nr 24 i 25:
- Liczba ludności – 344;
 - Powierzchnia – 12,28 km²;
 - Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Uniechów 9.060 m²;
 - 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (województzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
 - Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Uniechów – 99,660 Mg.

Rys. 26. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Boboszewo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

Rys. 27. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Boboszewo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

Do wykresów nr 26 i 27 wykorzystano następujące dane dotyczące sołectwa Boboszewo:

- Liczba ludności – 162;
- Powierzchnia – 5,52 km²;
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Boboszewo 950 m²;
- 1 m² płyty azbestowo – cementowej płaskiej lub falistej dla budownictwa posiada wagę 11 kg przyjętą wg określonego przelicznika (wojewódzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.);
- Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie sołectwa Boboszewo – 10,45 Mg.

ROZDZIAŁ VII

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Tab. nr 2. Harmonogram realizacji programu

Lp.	Działanie		Termin realizacji
1.	Działalność informacyjno – edukacyjna w mediach		przez cały czas realizacji programu począwszy od 2010 r.
2.	Przeprowadzenie inwentaryzacji występowania i ilości azbestu na terenie sołectw: Buka, Skowaranki, Uniechówek		2010 r.
3.	Dalsza inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno z podziałem na budynki mieszkalne, gospodarcze i inne (garaże, wiaty itp.), rury wodociągowo- kanalizacyjne zbudowane z materiałów azbestowo-cementowych		Od stycznia 2010 r. do grudnia 2011 r.
4.	Aktualizacja bazy danych dotyczącej występowania i ilości azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno		przez cały czas realizacji programu począwszy od 2010 r.
5.	Uszczegółowienie bazy danych o wyrobach zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno z podziałem na budynki mieszkalne, budynki gospodarcze, inne obiekty (garaże, wiaty, altany itp.)		przez cały czas realizacji programu począwszy od 2010 r.
6.	Określenie stopnia pilności usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Debrzno		przez cały czas realizacji programu począwszy od 2010 r.
7.	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych,	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z zachowaniem kolejności złożenia (bądź stopnia zużycia) Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu Odbiór, transport, utylizacja odpadów zawierających azbest	W okresie od 2010 – 2018
8.	Usunięcie wyrobów azbestowych z obiektów użyteczności publicznej oraz wymiana rur wodociągowo – kanalizacyjnych	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z zachowaniem kolejności złożenia (bądź stopnia zużycia) Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu Odbiór, transport, utylizacja odpadów zawierających azbest	2019 – 2032
9.	Monitorowanie realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Debrzno”		Co 2 lata
10.	Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu		W razie wystąpienia istotnych zmian prawnych, uwarunkowań społecznych lub możliwości finansowych. Obowiązkowa aktualizacja programu przynajmniej co 4 lata.
11.	Przedstawienie Radzie Gminy sprawozdania z przebiegu realizacji Programu		Raz w roku

Harmonogram szczegółowy

Tab. nr 3. Harmonogram szczegółowy

Lp.	Działanie	Narzędzia	Spodziewany efekt
1.	Działalność informacyjno – edukacyjna w mediach	Ulotki, lokalna prasa, strona internetowa, szkolenia w szkołach itp	Konsekwentne podnoszenie świadomości mieszkańców, co przełoży się na sprawniejszą realizację programu
2.	Przeprowadzenie inwentaryzacji występowania i ilości azbestu na terenie sołectw : Buka, Skowaranki, Uniechówek	Wywiad przeprowadzony w terenie	Aktualizacja informacji na temat ilości odpadów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno
3.	Dalsza inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno z podziałem na budynki mieszkalne, gospodarcze i inne (garaże, wiaty itp.), rury wodociągowo- kanalizacyjne zbudowane z materiałów azbestowo-cementowych	Na podstawie raportów przebiegu prac utylizacyjnych oraz wywiadów przeprowadzonych w terenie	Aktualizacja informacji na temat ilości odpadów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno
4.	Aktualizacja bazy danych dotyczącej występowania i ilości azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno	Na podstawie raportów przebiegu prac utylizacyjnych oraz wywiadów przeprowadzonych w terenie	Aktualizacja informacji na temat ilości odpadów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno
5.	Uszczegółowienie bazy danych o wyrobach zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno z podziałem na budynki mieszkalne, budynki gospodarcze, inne obiekty (garaże, wiaty, altany itp.)	Na podstawie raportów przebiegu prac utylizacyjnych oraz wywiadów przeprowadzonych w terenie	Aktualizacja informacji na temat ilości odpadów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno
6.	Określenie stopnia pilności usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Debrzno	Zgodnie z oceną stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest /załącznik nr 1/	Aktualizacja informacji na temat ilości odpadów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno
7.	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych,	-Na podstawie wpływających wniosków (bądź stopnia zużycia; - na podstawie raportów przebiegu prac utylizacyjnych	- systematycznie malejąca ilość odpadów zawierających azbest; - poprawa warunków życia mieszkańców miasta i gminy Debrzno.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA MIASTA I GMINY DEBRZNO
NA LATA 2010 – 2032

8.	Usunięcie wyrobów azbestowych z obiektów użyteczności publicznej oraz wymiana rur wodociągowo – kanalizacyjnych	-Na podstawie wpływających wniosków (bądź stopnia zużycia; - na podstawie raportów przebiegu prac utylizacyjnych	- systematycznie malejąca ilość odpadów zawierających azbest; - poprawa warunków życia mieszkańców miasta i gminy Debrzno.
9.	Monitorowanie realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Debrzno”	Powołanie zespołu roboczego bądź komisji monitorującej postęp działań	Uzyskanie danych dotyczących postępowania niniejszego programu, wytyczne do ustalenia budżetu oraz weryfikacja programu
10.	Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu	-	Nowe możliwości finansowe i prawne
11.	Przedstawienie Radzie Gminy sprawozdania z przebiegu realizacji Programu	Sporządzenie raportu, sprawozdania	Kontrola realizacji programu

ROZDZIAŁ VIII

FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI AZBESTU

Przedmiotowy program zakłada usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości przy wsparciu finansowym Gminy Debrzno. Przewiduje się, że realizację programu rozpocznie gmina

w roku 2010, a zakończenie wszelkich prac nastąpi najpóźniej

w 2032 roku. Dofinansowanie będzie obejmować koszty związane

z transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest. Środki na te operację pochodzić będą z budżetu Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jednakże należy przyjąć również taki wariant, że w przypadku braku środków na w/w funduszu gmina zabezpieczy odpowiednią kwotę w swoim budżecie. Równocześnie Gmina Debrzno będzie starać się pozyskiwać środki

na usuwanie wyrobów zawierających azbest z zewnątrz, tzn.:

z Powiatowego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej.

Aby oszacować przybliżone koszty transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest przyjęto, że koszt demontażu 1 m²

(ok. 11 kg – przelicznik zgodny z wojewódzką bazą wyrobów i odpadów zawierających azbest – wrzesień 2007 r.) pokryć dachowych zawierających azbest to ok. 27,00 zł/m².

Całkowita ilość wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Debrzno: **90.815 m²** lub w przeliczeniu na wagę to ok. **998,965 Mg**.

Tak więc koszty usunięcia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Debrzno obejmują: koszt demontażu, koszt transportu oraz koszt składowania i wynoszą **2.454,30 zł** za **1 Mg**. Stąd całkowity koszt związany z demontażem, transportem oraz składowaniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Debrzno wyniesie ok. **2.451.759,80 zł**. Przy ustalaniu kosztów oparto się na informacjach pochodzących od firm działających na terenie województwa pomorskiego wg cennika obowiązującego w 2009 r.

Jednocześnie trzeba zauważyć, że przy ustalaniu kosztów

nie wzięto pod uwagę trzech sołectw, na których dotychczas nie dokonano inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Sołectwa te to: Buka (pow. 11,62 km²), Skowarnki (pow. 15,48 km²), Uniechówek (pow. 5,17 km²).

Zestawienie kosztów utylizacji azbestu w poszczególnych sołectwach przedstawia poniższa tabela nr 4.

**Tab. nr 4. Zestawienie kosztów utylizacji azbestu
w poszczególnych sołectwach**

Lp.	Sołectwo	liczba mieszkańców	ilość odpadu (Mg)	Koszt usunięcia azbestu z terenu sołectwa	Średnio – roczny koszt*
1	Debrzno (miasto)	5 315	49,588	121 703,83 zł	5 531,99 zł
2	Cierznie	238	75,526	185 363,46 zł	8 425,61 zł
3	Drozdowo	63	31,020	76 132,39 zł	3 460,56 zł
4	Grzymisław	378	74,690	183 311,67 zł	8 332,35 zł
5	Myśligoszcz	226	38,566	94 652,53 zł	4 302,39 zł
6	Nowe Gronowo	213	118,910	291 840,81 zł	13 265,49 zł
7	Prusinowo	161	55,990	137 416,26 zł	6 246,19 zł
8	Rozwory	265	55,000	134 986,50 zł	6 135,75 zł
9	Słupia	420	156,750	384 711,53 zł	17 486,89 zł
10	Stare Gronowo	692	80,795	198 295,17 zł	9 013,42 zł
11	Strieczona	691	152,020	373 102,69 zł	16 959,21 zł
12	Uniechów	344	99,660	244 595,54 zł	11 117,98 zł
13	Boboszewo	162	10,450	25 647,44 zł	1 165,79 zł
Ogółem		9 168	998,965	2 451 759,80 zł	111 443,63 zł

*wartość określono przy założeniu 22-letniego okresu usuwania azbestu (do 2032 r.)

ROZDZIAŁ IX

OKRESOWA WERYFIKACJA I AKTUALIZACJA PROGRAMU

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Debrzno na lata 2010 – 2032” będzie wymagał aktualizacji za każdym razem, gdy będzie następowała zmiana stanu prawnego oraz gdy zmieniać się będą możliwości finansowe i realizacyjne działań opisanych w dokumencie. W przypadku nie zmieniania się przepisów prawa niniejszy program powinien ulegać weryfikacji, aktualizacji przynajmniej co 4 lata.

ROZDZIAŁ X

PODSUMOWANIE

Potrzeba opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta i gminy Debrzno na lata 2010 – 2032” została podyktowana koniecznością wsparcia działań polegających na likwidacji, znajdujących się na terenie miasta i gminy Debrzno znacznych ilości wyrobów zawierających azbest. Należy mieć na uwadze, iż pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest. Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości

społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją usuwaniem azbestu.

Zasadniczym celem uchwalenia niniejszego programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia mieszkańców miasta i gminy Debrzno oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwianie. W programie opisano zagrożenia ze strony azbestu, odpowiadające przepisom prawa procedury postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, cele programu oraz ogólne zasady wsparcia jakie gmina zamierza udzielać uprawnionym podmiotom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu, a także w istotny sposób zwiększy ilość unieszkodliwianych zgodnie z prawem odpadów azbestowych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Marek Romaniec

ROZDZIAŁ XI

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa:

.....

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....

.....

Pomieszczenie:

Rodzaj/nazwa wyrobu ¹⁾

Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾

Grupa / Nr	Wyrób - rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I.	Sposób zastosowania azbestu		
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II.	Rodzaj azbestu		
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III.	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0
IV.	Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem		
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
12.	Brak		0
V.	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI.	Wykorzystanie pomieszczenia		
20.	Regulaminie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA MIASTA I GMINY DEBRZNO
NA LATA 2010 – 2032

VII.	Usytuowanie wyrobu		
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wentylacji pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny

Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie) 65 i więcej punktów

Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku) powyżej 35 do 60 punktów

Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat) do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię Właściciel / Zarządca Adres

data

- ¹⁾ Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym – załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
- ²⁾ Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym – § 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.
- ³⁾ Duże uszkodzenia – widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.
- ⁴⁾ Małe uszkodzenia – brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

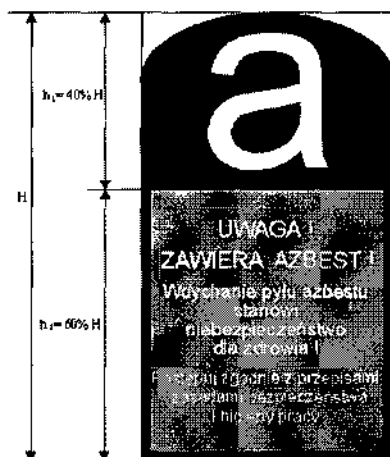
PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Marek Romaniec

Załącznik 2

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

Uwaga! azbest! Uwaga! azbest! Uwaga! azbest!

Jeżeli w Twoim domu lub posesji znajdują się wyroby zawierające azbest – to utrzymuj je w dobrym stanie technicznym.

Dokonuj corocznie przeglądu stanu tych wyrobów i sporządzaj ich ocenę według wzoru otrzymanego w gminie.

Jeśli wszystkie użytkowane wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie, nie posiadają pęknięć, ulamań lub innych uszkodzeń – możesz śmiało nadal te wyroby użytkować.

Staraj się zabezpieczać swoje wyroby zawierające azbest przez ich pokrywanie odpowiednimi farbami.

Jeśli jednak stwierdzisz, że znajdujące się w Twoim posiadaniu wyroby zawierające azbest są uszkodzone, popękane lub widoczna jest erozja ich powierzchni – to nie masz czasu do stracenia i powinieneś jak najszybciej usunąć takie wyroby!

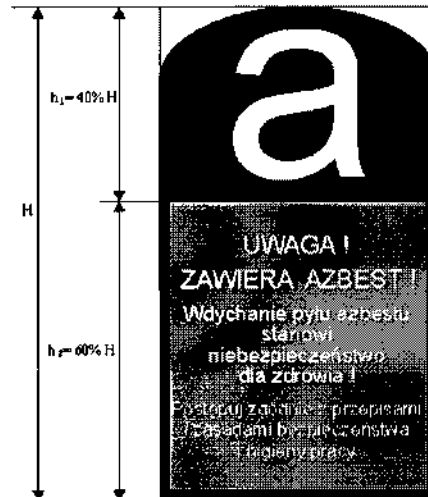
PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Marek Romantec

Załącznik 3

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

Uwaga! azbest! Uwaga! azbest! Uwaga! azbest!

Jeżeli zamierzasz usunąć uszkodzone wyroby zawierające azbest to **PAMIĘTAJ !**, że nie powinienś to robić samemu.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest należy zlecić firmie posiadającej uprawnienia i doświadczenie w pracy z azbestem.

Informacja o firmach posiadających zatwierdzony przez właściwego Starostę program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi – otrzymasz w swoim Urzędzie Gminy.

PAMIĘTAJ ! – zdemontowane wyroby zawierające azbest są odpadami niebezpiecznymi i zakazane jest ich powtórne użycie.

SKŁADOWANIE odpadów niebezpiecznych zawierających azbest dopuszczalne jest tylko na przeznaczonych do tego składowiskach.

PAMIĘTAJ ! Twoje zdrowie i Twojej Rodziny zależy może od Twojej mądrości i przeczności!

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Marek Romanec

Załącznik 4

**WNIOSEK
O DOFINANSOWANIE ODBIORU PŁYT DACHOWYCH AZBESTOWO –
CEMENTOWYCH***

1. Wnioskodawca:

.....
(imię i nazwisko właściciela nieruchomości)

adres do korespondencji:

.....
(kod pocztowy, nazwa miejscowości, ulica, nr domu, nr lokalu)

telefon:.....

tytuł prawny do nieruchomości:.....
(własność, współwłasność, najem, użyczenie, inny)

2. Miejsce wytworzenia i zdeponowania odpadów zawierających azbest:

.....
(ulica, nr domu/nieruchomości gdzie zostanie przeprowadzony demontaż pokrycia dachowego)

nr ewidencyjny działki

.....

3. Rodzaj odpadów:

.....
(płyty eternitowe płaskie/faliste)

4. Ilość szacunkowa odpadów (m²):.....

5. Oświadczam, że wszystkie dane zawarte w powyższym wniosku wypełniłem (am) zgodnie z prawdą.

.....
(data i podpis wnioskodawcy)

6. Adnotacje urzędowe:

.....
(wypełnia Urząd Miasta w Debrznie)

.....
.....
.....
.....

UWAGA!:

**WNIOSEK NALEŻY ZŁOŻYĆ W URZĘDZIE MIEJSKIM W DEBRZNIE, W BIURZE PODAWCZYM – ul.
TRAUGUTTA 2, 77 – 310 DEBRZNO**

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Marek Komaniec

Załącznik nr 5

Firmy posiadające zezwolenie na demontaż i transport odpadów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Debrzno:

Na terenie miasta i gminy Debrzno usługi dotyczące demontażu i transportu wyrobów zawierających azbest świadczą następujące firmy:

1. Zbigniew Napiórkowski
Usługowy Zakład Budowlany NAZBUD
Przechlewo, Osiedle Południe 4
2. Usługi Blacharsko – Dekarskie Eugenia Pintos
Człuchów, Czarnieckiego 34
3. Zakład Budowlano – Remontowy w Kiełpinku
Teresa Powozińska

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Marek Romaniec

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

- Tab. nr 1: Wskaźniki monitoringu
Tab. nr 2: Harmonogram realizacji programu
Tab. nr 3: Harmonogram szczegółowy
Tab. nr 4: Zestawienie kosztów utylizacji azbestu sołectwach poszczególnych sołectwach
- Rys. 1. Położenie gminy Debrzno na tle Polski i powiatu człuchowskiego
Rys. 2. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca miasta Debrzno, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 3. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² miasta Debrzno, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 4. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Cierznie, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 5. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Cierznie, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 6. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Drozdowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 7. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Drozdowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 8. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Grzymisław, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 9. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Grzymisław, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 10. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Myśligoszcz, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 11. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Myśligoszcz, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 12. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Nowe Gronowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 13. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Nowe Gronowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 14. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Prusinowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 15. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Prusinowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 16. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Rozwory, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Rys. 17. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w

- Rys. 18. Mg przypadającą na km² sołectwa Rozwory, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Słupia, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 19. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Słupia, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 20. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Stare Gronowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 21. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Stare Gronowo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 22. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Strieczona, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 23. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Strieczona, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 24. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Uniechów, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 25. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Uniechów, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 26. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na mieszkańca sołectwa Boboszewo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.
- Rys. 27. Wykres przedstawiający ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w Mg przypadającą na km² sołectwa Boboszewo, miasta i gminy Debrzno, Województwa Pomorskiego oraz Polski na dzień 30.06.2009 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Marek Romaniec